

C. No. 5b.

OVERSIGT

OVER

SINDSSYGEASYLERNES VIRKSOMHED

I

AARET 1873.

EFTER DE FRA ASYLERNE INDKOMNE AARSBERETNINGER SAMMENDRAGET OG UDGIVET AF

DEPARTEMENTET FOR DET INDRE.

CHRISTIANIA.

TRYKT I DET STEENSKE BOGTRYKKERI.

1874.

Indholdsfortegnelse.

	Pag.
Indledning, Oversigt over Sygepladsene m. v. paa de norske Sindssygeasyler	1
Oversigt over Antallet af de i 1873 paa Sindssygeasylerne Behandlede, Antallet af Sygepladse og Liggedage (Tab. I)	2
Oversigt over Antallet af de for Fattigvæsenets og Privates Regning Behandlede (Tab. II)	2
Sygdomstilfælde indtrufne i 1873 paa Gaustad, Kristiania, Oslo, Stavangers, Bergens, Möllendals og Rotvold Asyler (Tab. III)	3
Paa Sindssygeasylerne Behandlede i 1873 (Tab. IV)	4
- - - Tilbageliggende fra 1872 (Tab. V)	4
Til Sindssygeasylerne Indkomne i 1873 (Tab. VI)	5
Fra Sindssygeasylerne Udskrevne helbredede (Tab. VII) ..	5
- - - i Bedring (Tab. VIII) ..	6
- - - uhelbredede (Tab. IX) ..	6
Paa Sindssygeasylerne Døde i 1873 (Tab. X)	7
I Asylerne Tilbageliggende ved Udgangen af 1873 (Tab. XI)	7
Dødsarsagerne hos de paa Sindssygeasylerne Afdøde (Tabel XII)	9
De paa Sindssygeasylerne Afdødes Kjøen og Alder (Tab. XIII)	10
De Sindssyges Kjøen og Alder ved Indlæggelsen paa Sindssygeasylerne i 1873 (Tab. XIV)	10
Sindssygdommens eller det sidste Anfalds Varighed ved Indlæggelsen (Tab. XV)	11
Tiden paa Aaret for de Syges Indlæggelse paa Asylerne i 1873 (Tab. XVI)	11
De paa Sindssygeasylerne i 1873 Indkomnes Hjemstavn (Tab. XVII)	12—13
De paa Sindssygeasylerne i 1873 Indkomnes Stand og Stilling (Tab. XVIII)	13
De paa Sindssygeasylerne i 1873 Indkomnes Ægteskabsforhold (Tab. XIX)	14
Aarsagerne til Sindssygdommene hos de i 1873 paa Asylerne Indlagte (Tab. XX)	15—16

Table des matières.

	Page.
Introduction. Données générales sur les hospices d'aliénés de Norvège en 1873	1
Tableau du mouvement des hospices d'aliénés, en 1873, indiquant pour chaque hospice le nombre des places et le total des journées d'entretien (Tab. I)	2
Tableau du mouvement des hospices d'aliénés indiquant le nombre des aliénés indigents, et celui appartenant aux classes aisées (Tab. II)	2
Cas de maladie intercurrents en 1873 dans les hospices de Gaustad, de Kristiania, d'Oslo, de Stavanger, de Möllendal et de Rotvold (Tab. III)	3
Nombre des aliénés traités dans les hospices en 1873 (Tab. IV)	4
- - - en traitement dans les hospices au 1 ^{er} Janvier 1873 (Tab. V)	4
Nombres des entrées dans les hospices d'aliénés en 1873 (Tab. VI)	5
Nombre des sorties en état de guérison en 1872 (Tab. VII)	5
- - - d'amélioration - (Tab. VIII)	6
- - - de non guérison - (Tab. IX)	6
- des décès dans les hospices d'aliénés en 1873 (Tab. X)	7
- des aliénés restés en traitement au 31 December 1873 (Tab. XI)	7
Causes de décès indiquées pour les aliénés décédés dans les hospices en 1873 (Tab. XII)	9
Liste des décès dans les hospices d'aliénés, repartis par âge et par sexe (Tab. XIII)	10
Repartition des aliénés par âge et par sexe lors de leur admission dans les hospices en 1873 (Tab. XIV)	10
Durée de la maladie ou du dernier accès lors de l'admission des aliénés (Tab. XV)	11
Tableau des entrées dans les hospices en 1873 reparties par mois (Tab. XVI)	11
Tableau des entrées reparties par domicile des aliénés (Tab. XVII)	12—13
Tableau des entrées reparties par profession et condition sociale (Tab. XVIII)	13
Tableau des entrées reparties par état civil (Tab. XIX)	14
Tableau des entrées dans les hospices d'aliénés en 1873, reparties par cause presuimée de la maladie (Tab. XX)	15—16

IV

	Pag.		Page.
Forholdet af Udgaæde og Døde til samtlige i Aaret 1873 paa Sindssygeasylerne Behandlede (Tab. XXI).....	17	Rapport du nombre des sorties et des décès comparé au total des aliénés traités dans les hospices d'aliénés en 1873 (Tab. XXI)	17
Aarsagerne til Tvangsmidlernes Anvendelse (Tab. XXII) ..	17	Relevé des causes, qui ont occasionné l'application de mesures disciplinaires dans les hospices d'aliénés en 1873 (Tab. XXII).....	17
Tvangsmidlernes Art (Tab. XXIII)	18—19	Relevé des mesures disciplinaires et coercitives mises en execution (Tab. XXIII).....	18—19
Oversigt over Anvendelsen af Tvangsmidler i Sindssygeasylerne i 1873 (Tab. XXIV).....	18	Resumé comparatif et proportional de l'application des mesures disciplinaires dans les divers hospices en 1873 (Tab. XXIV)	18
Middelantallet af daglig arbejdende Syge i Asylerne i 1873 (Tab. XXV)	20	Nombre moyen par jour, des aliénés occupés au travail, dans les divers hospices en 1873 (Tab. XXV)	20
Det daglige Kostende af de Syges Forpleining paa Gaustad, Kristiania, Oslo, Kristiansands, Stavangers, Trondhjems og Rotvold Asyler (Tab. XXVI).....	21	Prix moyen de la journée d'entretien des aliénés dans les hospices de Gaustad, de Kristiania, d'Oslo, de Kristiansand, de Stavanger, de Trondhjem et de Rotvold (Tab. XXVI).....	21
Ballance-Oversigt over Gaustad Sindssygeasyls Indtægter og Udgifter i 1873.....	22	Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Gaustad en 1873.....	22
Beretning om Rotvold Sindssygeasyls Virksomhed i 1873, afgiven af Asylets Direktør	25	Rapport sur l'établissement d'aliénés de Rotvold en 1873, par le directeur de l'établissement	25
Ballance-Oversigt over Rotvold Sindssygeasyls Indtægter og Udgifter i 1873	33	Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Rotvold en 1873.....	33

Antallet af Sindssygeasyler i Norge udgjorde i 1873 ligesom i det foregaaende Aar 10; derimod blev Antallet af Sygepladse i 1873 forøget fra 953 til 983, idet Rotvolds Asyl, der med behørigt Hensyn til Rumforholdene i dets Afdelinger viste sig at kunne afgive yderligere Plads for 30 Syge, i Betragtning af det hurtig voxende Belæg efter Forslag fra Asylets Direktør, den 7de Novbr. 1873 af Indredepartementet blev meddelt Autorisation for 200 istedetfor som oprindeligt bestemt 170 Syge. Sygepladsene ere fordelte paa de forskellige Asyler paa følgende Maade: Gaustad Statsasyl, ved Kristiania, med 300*) Pladse, hvoraf Halvdelen for hvert Kjøen.

Kristiania kommunale Asyl med 120 Pladse, nemlig 76 for Mænd og 44 for Kvinder.

Oslo Hospitals Asyl, i Kristiania, med 40 Pladse, kun for Kvinder.

Kristiansands kommunale Asyl med 17 Pladse.

Stavangers kommunale Asyl med 5 Pladse.

Bergens kommunale Asyl med 52 Pladse.

Rosenbergs private Asyl i Bergen med 135 Pladse, nemlig 80 for Mænd, 55 for Kvinder.

Møllendals Asyl, privat, ved Bergen, med 56 Pladse, omtrent Halvdelen for hvert Kjøen.

Trondhjems kommunale Asyl med 58 Pladse.

Rotvolds Statsasyl, ved Trondhjem, med 200 Pladse, Halvdelen for hvert Kjøen.

Som nedenstaaende Tabel I udviser, er paa samtlige 10 Asyler i Aarets Løb bleven behandlet 1419 Sindssyge, hvoraf 858 laa tilbage fra 1872, og 561 indkom i 1873.

*) Medens Gaustad Asyl har vist sig ikke at kunne modtage saamange Syge som 300, hvortil det efter Planen skulde have Rum, har flere af de øvrige Asyler ved Trang til udvidet Asylrum været belagt med endel Syge udover Planen, saa at Asylpladsenes Antal kan regnes til omtrent 980.

Tilbageiggende ved Udgangen af 1873 vare 936. I 1872 udgjorde Antallet af samtlige Behandlede 1303, altsaa 116 mindre end i 1873.

Af de paa samtlige Sindssygeasyler fra 1872 tilbageiggende 858 Syge vare 451 Mænd (52,6 pCt.) og 407 Kvinder (47,4 pCt.).

Af de i 1873 indkomne 561 vare 303 Mænd (54,0 pCt.), 258 Kvinder (46,0 pCt.). I Forhold til Antallet af Sygepladse har Indlæggelsen været talrigst paa Kristiansands Asyl, nemlig med 111,8 pCt., mindst paa Oslo Asyl, nemlig med 25,0 pCt.

Af samtlige 1419 Behandlede vare saaledes 53,1 pCt. eller 754 Mænd og 46,9 pCt. eller 665 Kvinder. De fra 1872 Tilbageiggende udgjorde 60,5 pCt., de i 1873 Indkomne 39,5 pCt. af samtlige Behandlede.

Antallet af Udgaede og Døde udgjorde 483, 265 Mænd (54,9 pCt.) og 218 Kvinder (45,1 pCt.) eller 34,0 pCt. af samtlige Behandlede (i foregaaende Aar 34,15 pCt.). Det største Antal Udgaede og Døde i Forhold til Behandlede er forekommet paa Kristiansands Asyl, nemlig 45,7 pCt., dernæst paa Gaustad, nemlig 45,0 pCt., det mindste Antal paa Oslo Asyl, nemlig 14,9 pCt. Af samtlige 483 Udgaede og Døde ere 194 (40,2 pCt.) udgaede helbredede, 104 (21,5 pCt.) i Bedring, 138 (28,6 pCt.) uhelbredede, og 43 (8,9 pCt.) ere afgaaede ved Døden. Desuden ere 4 Personer (0,8 pCt.), der laa til Observation, 2 paa Gaustad og 2 paa Rotvolds Asyl, udgaede, efterat der var afgivet Erklæring om deres Tilstand.

Af de ved Udgangen af 1873 tilbageiggende 936 Syge vare 489 Mænd (52,2 pCt.) og 447 Kvinder (47,8 pCt.) Antallet af tilbageiggende Syge ved Udgangen af 1873 overstiger saaledes Antallet af de fra 1872 Tilbageiggende med 78.

Oversigt over Antallet af de i 1873 paa Sindssygeasyleerne Behandlede.

Tabel I.		Tilbage- liggende fra Aaret 1872.			Indkomne i Aaret 1873.			Tilsammen Behandlede i 1873.			U d g a a e d e									Døde.			Tilsammen Udgaede og Døde.			Tilbage- liggende ved Udgangen af Aaret 1873.			Antal Sy- gepladse ved Ud- gangen af 1873.	Antal Ligge- dage.			
		helbredede.			i Bedring.			uhelbredede.			efter afgiven Erklæring.																						
		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.			Md.	Kv.	Tils.
Gaustad	Asyl	147	132	279	123 ³⁾	96	219	270	228	498	25	34	59	35	33	68	55	27	82	2	-	2	11	2	13	28	96	224	142	132	274	300	99 908
Kristiania	—	69	50	119	26	29	55	95	79	174	10	11	21	1	2	3	7	3	10	-	-	-	4	7	11	22	23	45	73	56	129	120	45 227
Oslo	—	-	37	37	-	10	10	-	47	47	-	-	-	-	3	3	-	3	3	-	-	-	-	1	1	-	7	7	-	40	40	40	13 778
Kristiansands	—	7	9	16	13	6	19	20	15	35	6	1	7	-	1	1	6	2	8	-	-	-	-	-	12	4	16	8	11	19	17	6 134	
Stavanger	—	2	2	4	2	1	3	4	3	7	-	2	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	2	3	3	1	4	5	1 351	
Bergens	—	28	26	54	18	15	33	46	41	87	9	8	17	3	2	5	4	2	6	-	-	-	1	1	2	17	13	30	29	28	57	52	20 792
Rosenbergs	—	73	50	123	37	16	53	110	66	176	8	7	15	4	2	6	8	3	11	-	-	-	2	3	5	22	15	37	88	51	139	135	47 814
Møllendals	—	28	30	58	14	11	25	42	41	83	9	6	15	4	1	5	-	1	1	-	-	-	-	3	3	13	11	24	29	30	59	56	21 260
Trondhjems	—	32	31	63	4	12	16	36	43	79	3	11	14	1	3	4	-	2	2	-	-	-	2	2	4	6	18	24	30	25	55	58	21 399
Rotvold	—	65	40 ¹⁾	105	66 ²⁾	62	128	131	102	233	27	17	44	7	2	9	6	8	14	1	1	2	3	1	4	44	29	73	87 ⁴⁾	73	160	200	50 488
		451	407	858	303	258	561	754	665	1419	97	97	194	55	49	104	87	51	138	3	1	4	23	20	43	265	218	483	489	447	936	983	328 151

1) Deraf 1 til Observation Indlagt. 2) Deraf 2 til Observation Indlagte. 3) Deraf 2 til Observation Indlagte. 4) Deraf 1 til Observation Indlagt.

Antallet af Liggedage ved samtlige Asyler i 1873 var 328 151, det gennemsnitlige Antal Dage for hver Syg altsaa 231,3 (i 1872: 231,2). Mid-
deltallet af daglig behandlede Syge beløber sig til 899 (i 1872: 823,6).

Over Forholdet mellem Antallet af de for Fattigvæsenets og Privates Regning paa Norges Sindssygeasyle i Aaret 1873 Behandlede giver ne-
denstaaende Tabel en Oversigt.

Tabel II.		Tilbage- liggende fra Aaret 1872.			Indkomne i 1873.						Tilsammen Behandlede i 1873.						Udgaede.						D ø d e.						Tilbage- liggende ved Ud- gangen af Aaret 1873.								
		Fattige.			Private.			Fattige.			Private.			Fattige.			Private.			Fattige.			Private.			Fattige.			Private.			Fattige.			Private.		
		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
Gaustad	Asyl	100	93	193	47	39	86	76	63	139	47	33	80	176	156	332	94	72	166	71	62	133	46	32	78	4	1	5	7	1	8	91	90	181	51	42	93
Kristiania	—	69	50	119	-	-	-	26	29	55	-	-	-	95	79	174	-	-	-	18	16	34	-	-	-	4	7	11	-	-	-	73	56	129	-	-	-
Oslo	—	-	37	37	-	-	-	-	8	8	-	2	2	-	45	45	-	2	2	-	6	6	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	38	38	-	2	2
Kristiansands	—	7	9	16	-	-	-	13	4	17	-	2	2	20	13	33	-	2	2	12	3	15	-	1	1	-	-	-	-	-	8	10	18	-	1	1	
Stavanger	—	2	2	4	-	-	-	2	1	3	-	-	-	4	3	7	-	-	-	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	4	-	-	-	
Bergens	—	23	20	43	5	6	11	10	9	19	8	6	14	33	29	62	13	12	25	11	8	19	5	4	9	1	1	2	-	-	-	21	20	41	8	8	16
Rosenbergs	—	69	48	117	4	2	6	27	11	38	10	5	15	96	59	155	14	7	21	12	8	20	8	4	12	2	3	5	-	-	-	82	48	130	6	3	9
Møllendals	—	25	29	54	3	1	4	9	8	17	5	3	8	34	37	71	8	4	12	7	6	13	6	2	8	-	3	3	-	-	-	27	28	55	2	2	4
Trondhjems	—	28	24	52	4	7	11	4	10	14	-	2	2	32	34	66	4	9	13	4	9	13	-	7	7	1	2	3	1	-	1	28	23	51	2	2	4
Rotvold	—	52	36	88	13	4	17	50	50	100	16	12	28	102	86	188	29	16	45	29	20	49	12	8	20	3	1	4	-	-	-	70	65	135	17	8	25
		375	348	723	76	59	135	217	193	410	86	65	151	592	541	1133	162	124	286	165	140	305	77	58	135	15	19	34	8	1	9	403	379	782	86	68	154

Som af ovenstaaende Tabel sees, har af de 1419 i Aarets Løb Behandlede 1133, 592 Mænd og 541 Kvinder, været behandlet for det Offentliges og 286, 162 Mænd og 124 Kvinder, for privat Regning. Af de ved Aarets Udgang tilbageiggende 936 Syge laa 782, 403 Mænd og 379 Kvinder, for det Offentliges, 154, 86 Mænd og 68 Kvinder, for privat Regning.

Sundhedstilstanden angives inden samtlige Asyler i

det Hele at have været god. Tabel III indeholder en Sammenstilling af de Sygdomstilfælde, der ere anmeldte at være indtrufne paa Gaustad, Kristiania, Oslo, Stavangers, Bergens, Møllendals og Rotvold Asyler. Ialt er der paa disse Asyler blandt de der behandlede 1129 Patienter indtruffet 153 Tilfælde af intercurrerende Sygdom, af hvilke Diarrhoe har været den hyppigste, idet deraf er anmeldt 46 Tilfælde.

Sygdomstilfælde indtrufne i 1873 paa Gaustad, Kristiania, Oslo, Stavangers, Bergens, Møllendals og Rotvold Asyler.

Tabel III.	Gaustad.			Kristiania.			Oslo.			Stavangers			Bergens.			Møllendals.			Rotvold.			Tilsammen.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
Abcessus	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	3	1	4	4	3	7
Angina	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	-	-	-	-	-	-	3	3	6
Cardialgia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Catarrhus	2	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	3	8	-	-	-	-	-	-	7	5	12
Chalazion	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Chlorosis	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Colica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Conjunctivitis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3	-	-	-	1	1	2	2	3	5
Dacryocystitis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	2	3	5
Decubitus	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1
Diarrhoea	6	19	25	2	4	6	-	2	2	-	1	1	3	3	6	2	3	5	-	1	1	13	33	46
Distortio pedis	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Dyspepsia	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Eczema	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Elephantiasis græcorum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1
Erysipelas faciei	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Erythema nodosum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1
Febris simplex	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	3	2	5	-	-	-	3	4	7
— catarrhalis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	5	-	-	-	-	-	-	2	3	5
Fractura costæ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2	-	2
— hallucis	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Furunculus	2	-	2	1	2	3	-	-	-	-	-	-	2	2	4	1	1	2	-	-	-	6	5	11
Helminthiasis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1
Herpes zoster	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Hydrops ovarii	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Hæmoptysis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	2	1	3
Keratitis	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Lymphangitis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1
Meningitis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	1
Menorrhagia	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Morbus Brighti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1
Otitis	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	3	3
Panaritium	2	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3
Phlegmone	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	2	2
Pleuritis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Pneumonia	5	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	1	6
Polypus uteri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1
Purpura	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Rheumatismus acutus	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Scabies	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1
Ulcus cruris	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Vulnus	2	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	4
Tilsammen	26	34	60	4	7	11	-	9	9	-	1	1	18	17	35	6	8	14	11	12	23	65	88	153

Over de i 1873 behandlede Former af Sindssygdom give Tabellerne IV—XI en Oversigt. (Se de følgende Sider).

Behandlede i 1873.

Tabel IV.	Gaustad.			Kristiania.			Oslo.			Kristian- sand.			Stavanger.			Bergen.			Rosen- bergs.			Møllendal.			Trondhjem.			Rotvold.			Tilsammen.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
Melancholia	72	85	157	21	24	45	-	4	4	1	1	2	-	1	1	9	8	17	11	22	33	15	10	25	7	16	23	49	55	104	185	226	411
— cum stupore (Stupiditas)	1	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-	1	-	1	3	3	6	7	6	13
Mania	61	77	138	9	7	16	-	11	11	2	2	4	1	2	3	7	8	15	8	12	20	12	13	25	10	14	24	29	19	48	139	165	304
Monomania	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	3	10	7	3	10
Delirium tremens	-	-	-	1	-	1	-	-	-	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	6
Dementia	108	54	162	49	42	91	-	31	31	11	12	23	1	-	1	27	21	48	72	25	97	13	17	30	13	6	19	31	16	47	325	224	549
Idiotismus congenitus	-	2	2	2	-	2	-	1	1	1	-	-	1	-	1	-	-	1	1	-	1	-	1	-	2	-	2	3	2	5	11	5	16
— acquisitus	4	3	7	8	2	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	4	12	2	14	-	-	-	3	5	8	-	-	-	28	15	43
Epilepsia	9	4	13	4	4	8	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	5	5	10	1	1	2	-	2	2	4	3	7	24	20	44
Paralysis generalis	13	-	13	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	18	-	18
Til Observation	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	4	1	5
	270	228	498	95	79	174	-	47	47	20	15	35	4	3	7	46	41	87	110	66	176	42	41	83	36	43	79	131	102	233	754	665	1419

Tilbageliggende fra 1872.

Tabel V.	Gaustad.			Kristiania.			Oslo.			Kristian- sand.			Stavanger.			Bergen.			Rosen- bergs.			Møllendal.			Trondhjem.			Rotvold.			Tilsammen.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
Melancholia	36	43	79	7	10	17	-	2	2	-	1	1	-	1	1	4	3	7	4	14	18	10	6	16	5	10	15	20	18	38	86	108	194
— cum stupore (Stupiditas)	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-	1	-	1	2	2	4	6	4	10
Mania	27	41	68	5	2	7	-	8	8	-	1	1	1	1	2	-	4	4	2	7	9	5	9	14	9	12	21	13	5	18	62	90	152
Monomania	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	4	3	1	4
Dementia	73	38	111	43	35	78	-	27	27	7	7	14	1	-	1	22	15	37	55	23	78	11	14	25	13	5	18	20	10	30	245	174	419
Idiotismus congenitus	-	2	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1	2	-	2	3	2	5	9	4	13
— acquisitus	1	3	4	8	1	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	4	9	2	11	-	-	-	2	2	4	-	-	-	21	11	32
Epilepsia	6	3	9	3	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	4	5	1	1	2	-	2	2	2	1	3	13	14	27
Paralysis generalis	3	-	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	6	-	6
Til Observation	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1
	147	132	279	69	50	119	-	37	37	7	9	16	2	2	4	28	26	54	73	50	123	28	30	58	32	31	63	65	40	105	451	407	858

Indkomne i 1873.

Tabel VI.	Gaustad.			Kristiania.			Oslo.			Kristian-sand.			Stavanger.			Bergen.			Rosen-bergs.			Møllendal.			Trondhjem.			Rotvold.			Tilsammen.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
Melancholia	36	42	78	14	14	28	-	2	2	1	-	1	-	-	-	5	5	10	7	8	15	5	4	9	2	6	8	29	37	66	99	118	217
— cum stupore (Stupiditas)	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	1	2	3
Mania	34	36	70	4	5	9	-	3	3	2	1	3	-	1	1	7	4	11	6	5	11	7	4	11	1	2	3	16	14	30	77	75	152
Monomania	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	6	4	2	6
Delirium tremens	-	-	-	1	-	1	-	-	-	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	6
Dementia	35	16	51	6	7	13	-	4	4	4	5	9	-	-	-	5	6	11	17	2	19	2	3	5	-	1	1	11	6	17	80	50	130
Idiotismus congenitus	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3
— acquisitus	3	-	3	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	-	-	1	3	4	-	-	-	7	4	11
Epilepsia	3	1	4	1	2	3	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	4	1	5	-	-	-	-	-	-	2	2	4	11	6	17
Paralysis generalis	10	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	12	-	12
Til Observation	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	4	-	4
	123	96	219	26	29	55	-	10	10	13	6	19	2	1	3	18	15	33	37	16	53	14	11	25	4	12	16	66	62	128	303	258	561

Udskrevne helbredede i 1873.

Tabel VII.	Gaustad.			Kristiania.			Oslo.			Kristian-sand.			Stavanger.			Bergen.			Rosen-bergs.			Møllendal.			Trondhjem.			Rotvold.			Tilsammen.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
Melancholia	8	12	20	7	8	15	-	-	-	-	1	1	-	1	2	4	2	6	4	6	10	2	1	3	2	8	10	14	12	26	41	51	92
— cum stupore (Stupiditas)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1
Mania	17	22	39	2	3	5	-	-	-	1	-	1	-	1	1	5	5	10	4	1	5	7	5	12	1	3	4	11	5	16	48	45	93
Delirium tremens	-	-	-	1	-	1	-	-	-	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	6
Dementia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	1	2
	25	34	59	10	11	21	-	-	-	6	1	7	-	2	2	9	8	17	8	7	15	9	6	15	3	11	14	27	17	44	97	97	194

Udskrevne i Bedring i 1873.

Tabel VIII.	Gaustad.			Kristiania.			Oslo.			Kristian-sand.			Stavanger.			Bergen.			Rosen-bergs.			Møllendal.			Trondhjem.			Rotvold.			Tilsammen.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
Melancholia	17	13	30	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	1	1	2	2	-	2	-	2	2	6	2	8	28	21	49
Mania	6	14	20	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	1	-	1	1	-	1	2	1	3	1	1	2	-	-	-	11	18	29
Dementia	11	5	16	1	-	1	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	9	23
Idiotismus congenitus ...	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Paralysis generalis.....	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-	2
	35	33	68	1	2	3	-	3	3	-	1	1	-	-	-	3	2	5	4	2	6	4	1	5	1	3	4	7	2	9	55	49	104

Udskrevne uhelbredede i 1873.

Tabel IX.	Gaustad.			Kristiania.			Oslo.			Kristian-sand.			Stavanger.			Bergen.			Rosen-bergs.			Møllendal.			Trondhjem.			Rotvold.			Tilsammen.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
Melancholia	14	9	23	2	1	3	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	4	5	20	14	34
— cum stupore (Stupiditas)	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Mania	5	4	9	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	6	11
Monomania	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	1	1	2
Dementia	27	11	38	2	2	4	-	1	1	4	2	6	-	-	-	3	1	4	6	1	7	-	1	1	-	2	2	3	3	6	45	24	69
Idiotismus congenitus ...	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	4	-	4
— acquisitus ...	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	5
Epilepsia	2	2	4	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	2	7
Paralysis generalis.....	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	5
	55	27	82	7	3	10	-	3	3	6	2	8	1	-	1	4	2	6	8	3	11	-	1	1	-	2	2	6	8	14	87	51	138

Døde i 1873.

Tabel X.	Gaustad.			Kristiania.			Oslo.			Kristiansand.			Stavanger.			Bergen.			Rosenbergs.			Møllendal.			Trondhjem.			Rotvold.			Tilsammen.			Procent af Døde i Forhold til Behandlede.				
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	pCt.	pCt.
Melancholia	2	-	2	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	3	3	-	-	-	-	-	-	2	-	2	4	6	10	2,16	2,65	2,43		
Mania	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	1	2	4	1	5	2,88	0,61	1,64					
Dementia	3	2	5	3	2	5	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	3	3	1	-	1	-	-	-	8	8	16	2,46	3,57	2,91		
Idiotismus acquisitus ..	2	-	2	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	2	2	-	-	-	4	3	7	14,29	20,00	16,28		
Epilepsia	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	10,00		
Paralysis generalis	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	16,67	-	16,67		
	11	2	13	4	7	11	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	2	3	5	-	3	3	2	2	4	3	1	4	23	20	43	3,05	3,01	3,03		

Tilbageiggende ved Udgangen af 1873.

Tabel XI.	Gaustad.			Kristiania.			Oslo.			Kristiansand.			Stavanger.			Bergen.			Rosenbergs.			Møllendal.			Trondhjem.			Rotvold.			Tilsammen.				
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.
Melancholia	31	51	82	12	11	23	-	4	4	-	-	-	-	-	-	2	4	6	5	12	17	11	9	20	5	6	11	26	37	63	92	134	226		
— cum stupore (Stupiditas)	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-	1	-	1	2	3	5	5	6	11		
Mania	31	37	68	7	4	11	-	8	8	1	1	2	1	1	2	1	3	4	3	11	14	3	7	10	7	10	17	17	13	30	71	95	166		
Monomania	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2	8	6	2	8		
Dementia	67	36	103	43	38	81	-	27	27	7	10	17	1	-	1	24	18	42	63	23	86	13	13	26	12	4	16	27	13	40	257	182	439		
Idiotismus congenitus ..	-	1	1	1	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1	2	-	2	2	2	4	7	4	11		
— acquisitus ..	1	2	3	7	1	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3	11	-	11	-	-	-	3	3	6	-	-	-	23	8	31		
Epilepsia	7	2	9	2	2	4	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	1	2	4	5	9	1	1	2	-	2	2	4	3	7	19	16	35		
Paralysis generalis	5	-	5	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	8	-	8		
Til Observation	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1		
	142	132	274	73	56	129	-	40	40	8	11	19	3	1	4	29	28	57	88	51	139	29	30	59	30	25	55	87	73	160	489	447	936		

Under *Melancholia* er opført ialt 411 Behandlede, 185 Mænd og 226 Kvinder, 29,0 pCt. af samtlige Behandlede (mod 28,0 pCt. i 1872), resp. 24,5 pCt. af Mænd og 34,0 pCt. af Kvinder. De for *Melancholi* i 1873 indkomne udgjorde 38,7 pCt. af samtlige Indkomne, resp. 32,7 pCt. af Mænd og 45,7 pCt. af Kvinder. Det største Antal *Melancholikere* er forholdsvis bleven behandlet paa Rotvold Asyl, idet nemlig 44,6 pCt. af de dersteds Behandlede have lidt af denne Sygdomsform, det mindste Antal kommer paa Kristiansands Asyl, nemlig 5,7 pCt. af de dersteds Behandlede. Det forholdsvis største Antal herfor Indkomne falder paa Rotvold Asyl, nemlig 51,6 pCt., dernæst paa Kristiania Asyl, nemlig 50,9 pCt. af de Indkomne. Det forholdsvis mindste Antal falder paa Kristiansands Asyl, nemlig 5,3 pCt. af de Indkomne. Paa Stavanger Asyl indkom Ingen, lidende af *Melancholi*.

Af de for *Melancholi* behandlede 411 udskreves helbredede 92 (22,4 pCt.), 41 (22,2 pCt.) Mænd og 51 (22,6 pCt.) Kvinder; i Bedring 49 (11,9 pCt.), 28 Mænd og 21 Kvinder; uhelbredede 34 (8,3 pCt.), 20 Mænd og 14 Kvinder; døde 10 (2,4 pCt., 5,8 pCt. i 1872), 4 (2,2 pCt.) Mænd og 6 (2,7 pCt.) Kvinder. De 226, 92 Mænd og 134 Kvinder, med *Melancholi* Tilbageiggende ved Slutningen af Aaret udgjør 24,1 pCt. af samtlige Tilbageiggende, 1,5 pCt. mere end ved Udgangen af 1872.

For *Melancholia cum stupore* (*Stupiditas*) behandles 13, 7 Mænd og 6 Kvinder, hvoraf 10 laa tilbage fra foregaaende Aar, 3 indkom i 1873; af disse udskreves 2 Mænd, 1 helbredet og 1 uhelbredet, saa der ved Aarets Udgang altsaa var tilbageiggende 11, 5 Mænd og 6 Kvinder.

Mania. De for denne Sygdom behandlede 304 Syge, 139 Mænd og 165 Kvinder, udgjorde 21,4 pCt. af samtlige Behandlede (mod 22,0 pCt. i 1872), resp. 15,1 pCt. af Mænd og 24,8 pCt. af Kvinder. Forholdsvis har Stavanger Asyl havt det største Antal af *Mani* Lidende under Behandling, nemlig 42,9 pCt., dernæst Trondhjem, 30,4 pCt. og dernæst Møllendals Asyl, 30,1 pCt. af de paa de resp. Asyler Behandlede. Det forholdsvis mindste Antal har Kristiania Asyl havt, nemlig 9,2 pCt. af de Behandlede. Antallet af de herfor indkomne Mænd overstiger saaledes Antallet af Kvinder med blot 1,4 pCt., medens Overskuddet af Mænd i forrige Aar var 10,6 pCt. Det forholdsvis største Antal *Manier* er indkommet paa Møllendals Asyl, nemlig 44,0 pCt., dernæst paa Bergens og Stavangers Asyler, paa hvert 33,3 pCt. af de Indkomne; det færreste paa Kristiansands Asyl, nemlig 15,8 pCt. af alle paa dette Asyl Indkomne.

Af de for *Mani* Behandlede udskreves helbredede 93 (30,6 pCt.), 48 (34,5 pCt.) Mænd og 45 (27,3 pCt.) Kvinder;

i Bedring 29 (9,5 pCt.); uhelbredede 11 (3,6 pCt.); 5 (1,6 pCt.) afgik ved Døden.

De ved Udgangen af 1873 for *Mani* Tilbageiggende udgjorde 17,7 pCt. af samtlige Tilbageiggende (i 1872: 17,8 pCt.).

De for *Delirium tremens* behandlede 6 Tilfælde indtraf i Aarets Løb hos 2 Mænd, hvoraf 1 indkom paa Gaustad og 1 fem Gange paa Kristiansands Asyl; begge sees at være udgaaede helbredede.

De som lidende af *Dementia* opførte 549 Syge udgjorde 38,7 pCt. af samtlige Behandlede (i 1872: 39,9 pCt.), 43,1 pCt. af behandlede Mænd og 33,7 pCt. af Kvinder. Det forholdsvis største Antal var under Behandling paa Oslo Asyl, nemlig 66,0 pCt. af de paa Asylet Behandlede, dernæst paa Kristiansands Asyl, 65,7 pCt., og paa Bergens Asyl 55,2 pCt.

De i 1873 som lidende af *Dements* Indkomne udgjorde 23,2 pCt. af samtlige Indkomne, resp. 26,4 pCt. af Mænd og 19,4 pCt. af Kvinder; Antallet af indkomne Mænd oversteg Antallet af Kvinder med 23,0 pCt. Det forholdsvis største Antal indkom paa Kristiansands Asyl, nemlig 47,4 pCt., dernæst paa Oslo Asyl, nemlig 40,0 pCt. Det forholdsvis mindste Antal indkom paa Trondhjems Asyl, nemlig 6,3 pCt.; paa Stavanger Asyl indkom Ingen med *Dements*.

De ved Aarets Slutning med *Dements* Tilbageiggende 439 udgjorde 46,9 pCt. af samtlige Tilbageiggende (mod 48,8 pCt. i 1872), resp. 52,6 pCt. af Mænd og 40,7 pCt. af Kvinder.

De for *Idiotismus congenitus* behandlede 16, 11 Mænd og 5 Kvinder, udgjorde 1,1 pCt. af samtlige Behandlede; de 3 Indkomne 0,5 pCt. af samtlige Indkomne. De ved Aarets Slutning tilbageiggende 11, 7 Mænd og 4 Kvinder, udgjorde 1,2 pCt. af samtlige Tilbageiggende (i 1872: 1,5 pCt.).

Idiotismus acquisitus udgjorde 3,0 pCt. af samtlige Behandlede. De ved Udgangen af 1873 tilbageiggende 31, 23 Mænd og 8 Kvinder, udgjorde 3,3 pCt. af samtlige Tilbageiggende (mod 3,2 pCt. i 1872).

Epilepsia. De herfor behandlede 44, 24 Mænd og 20 Kvinder, udgjorde 3,1 pCt. af samtlige Behandlede; de 35 Tilbageiggende ved Aarets Udgang, 19 Mænd og 16 Kvinder, 3,7 pCt. af samtlige Tilbageiggende (mod 3,2 pCt. i 1872).

De for *Paralysis generalis* behandlede 18 Mænd udgjorde 1,3 pCt. af samtlige Behandlede; de Tilbageiggende 8 ved Udgangen af 1873 udgjorde 0,85 pCt. af samtlige Tilbageiggende (i 1872: 0,70 pCt.).

Øversigt over Dødsaaarsagerne hos de paa Sindssygeasyleerne Afdøde.

Tabel XII.	Apoplexia.			Atrophia cerebri.			Hydrocephalus internus.			Hyperæmia cerebri.			Anæmia cerebri.			Paralysis generalis.			Insania.			Bronchitis chronica.			Pneumonia.			Pleuritis.			Phtisis.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
Gaustad	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	1	1	2	-	-	-	3	-	3	1	-	1	1	-	1
Kristiania	-	1	1	-	-	-	1	2	3	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3
Oslo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Kristiansand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stavanger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bergen	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosenbergs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Møllendal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trondhjem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rotvold	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	1	1
	2	1	3	1	-	1	1	2	3	-	1	1	-	1	1	2	-	2	1	1	2	-	1	1	4	-	4	1	-	1	3	3	6

Tabel XII.	Ødema pulmonum.			Gangræna pulmonum.			Vitæ organica cordis.			Tumor ovarii.			Ulcera coli.			Febris typhosa.			Pyæmia.			Marasmus.			Hæmorrhagia.			Suicidium.			Ubekjendt.					
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.			
Gaustad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-			
Kristiania	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Oslo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Kristiansand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Stavanger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Bergen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Rosenbergs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-			
Møllendal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3	-	-	-	-	-	-			
Trondhjem	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Rotvold	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	1	-	1	1	-	1	1	-	1	-	2	2	-	1	1	1	-	1	1	-	1	1	2	3	2	4	6	1	-	1	-	1	1	-	2	2

C. No. 5p.

Som af ovenstaaende Liste vil sees, har Phtisis og Marasmus været de hyppigste Dødsårsager (hver med 6 Døde); dernæst Pneumoni (4), Apoplexi og Hydrocephalus internus (hver 3). Ved Selvmord omkom 1.

De paa Sindssygeasylet Afdødes Alder.

Tabel XIII.

	15-20 Aar.			20-30 Aar.			30-40 Aar.			40-50 Aar.			50-60 Aar.			60-70 Aar.			70-80 Aar.			80-90 Aar.			90-100 Aar.					
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.			
Gaustad	-	-	-	2	-	2	1	-	1	-	1	1	6	-	6	2	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiania	-	-	-	1	1	2	-	3	3	-	-	-	2	-	2	-	2	2	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oslo	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bergen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	1	1	1	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosenbergs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Møllendal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1	1
Trondhjem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Rotvold	1	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1	-	1	3	2	5	1	5	6	2	2	4	11	2	13	3	5	8	1	1	2	1	2	3	-	1	1	-	-	-

De fleste Dødsfald sees af Tabel XIII at have indtruffet i Alderen mellem 50 og 60 Aar, i hvilken Aldersklasse nemlig døde 13, 11 Mænd og 2 Kvinder (30,2 pCt. af samtlige Døde); dernæst tæller 60-70 Aars Alderen de fleste Døde, nemlig 8, og saa 30-40 Aars Alderen, nemlig 6.

Oversigt over de Sindssyges Alder ved Indlæggelsen paa Sindssygeasylet i 1873.

Tabel XIV.

	5-10 Aar.			10-20 Aar.			20-30 Aar.			30-40 Aar.			40-50 Aar.			50-60 Aar.			60-70 Aar.			70-80 Aar.			80-90 Aar.			90-100 Aar.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
Gaustad	-	-	-	7	4	11	29	17	46	38	25	63	24	29	53	16	13	29	9	8	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiania	-	-	-	3	2	5	5	2	7	6	9	15	6	9	15	5	5	10	-	2	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Oslo	-	-	-	-	-	-	5	5	-	2	2	-	-	-	-	2	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansand	-	-	-	2	-	2	1	-	1	3	4	1	2	3	2	2	2	5	1	6	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Stavanger	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bergen	-	-	-	2	1	3	5	5	10	3	5	8	3	3	6	2	-	2	3	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosenbergs	1	1	2	-	1	1	11	4	15	16	1	17	5	3	8	1	3	4	2	2	4	1	-	1	-	1	-	1	1	-
Møllendal	-	-	-	1	-	1	1	3	4	6	4	10	2	2	4	2	-	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	2	2	-
Trondhjem	-	-	-	-	1	1	1	2	3	1	1	2	-	1	1	1	4	5	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Rotvold	-	-	-	6	8	14	21	23	44	21	11	32	11	14	25	4	3	7	3	2	5	-	1	1	-	-	-	-	-	-
	1	1	2	21	17	38	75	61	136	92	62	154	52	63	115	34	30	64	25	19	44	2	1	3	1	3	4	-	1	1

1) Samme Person, der er indlagt 5 Gange.

Den Aldersklasse, i hvilken de talrigste Indlæggelser have fundet Sted, sees af ovenstaaende Liste at have været 30-40 Aars Alderen, i hvilken et Antal af 154 Syge, 92 Mænd og 62 Kvinder, er indkommet; dernæst kommer 20-30 Aars Alderen med 136 Indlæggelser, 75 Mænd og 61 Kvinder, saa 40-50 Aars Alderen med 115, 52 Mænd og 63 Kvinder. Mellem 5 og 10 Aar gamle indkom 2 og mellem 90 og 100 Aar 1.

Oversigt over Sindssygdommens eller det sidste Anfalds Varighed ved Indlæggelsen.

Tabel XV.	Under 1/2 Aar.			1/2—1 Aar.			1—2 Aar.			Over 2 Aar.			Ubekjendt.			Tilsammen.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
Gaustad	65	55	120	8	17	25	12	8	20	35	16	51	3	-	3	123 ³⁾	96	219
Kristiania	13	17	30	6	2	8	1	1	2	6	8	14	-	1	1	26	29	55
Oslo	-	2	2	-	1	1	-	-	-	-	7	7	-	-	-	-	10	10
Kristiansand	9 ²⁾	1	10	-	-	-	-	-	-	4	5	9	-	-	-	13	6	19
Stavanger	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	2	1	3
Bergen	7	9	16	4	3	7	-	1	1	7	2	9	-	-	-	18	15	33
Rosenbergs	8	7	15	8	1	9	2	4	6	18	3	21	1	1	2	37	16	53
Møllendal	7	4	11	2	3	5	1	2	3	4	2	6	-	-	-	14	11	25
Trondhjem	-	4	4	1	4	5	-	-	-	2	1	3	1	3	4	4	12	16
Rotvold ¹⁾	25	34	59	9	9	18	7	4	11	23	15	38	-	-	-	64	62	126
Tilsammen	134	134	268	38	40	78	23	20	43	101	59	160	5	5	10	301	258	559

¹⁾ 2 til Observation indlagte Personer ere her ikke medregnede.

²⁾ Heraf en og samme Person indlagt 5 Gange.

³⁾ Heri iberegnet de 2 til Observation Indlagte, uden at nærmere Oplysning er givet om Sygdommens Varighed.

En Varighed af under 1/2 Aar før Indlæggelsen paa Asyl er anført for 268 af de 559 indkomne Syge eller 47,9 pCt. Dernæst har en Varighed af over 2 Aar været mest hyppig, nemlig hos 160, og en Varighed

mellem 1/2 og 1 Aar hos 78. Hos 43 havde Sygdommen været mellem 1 og 2 Aar før Indlæggelsen; i 10 Tilfælde var Sygdommens Varighed ubekjendt.

Oversigt over Tiden paa Aaret for de Syges Indlæggelse paa Asylerne i 1873.

Tabel XVI.	Januar.			Februar.			Marts.			April.			Mai.			Juni.			Juli.			August.			September.			Oktober.			November.			December.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.			
Gaustad	10	8	18	6	7	13	13	10	23	7	13	20	10	12	22	8	8	16	18	6	24	11	2	13	11	8	19	11	6	17	11	9	20	7	7	14
Kristiania	1	-	1	-	1	2	-	2	3	3	6	2	5	7	5	7	12	3	4	7	2	1	3	2	4	6	2	1	3	2	1	3	2	2	4	
Oslo	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	-	3	3	-	1	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	
Kristiansand	1	-	1	1	-	1	1	2	2	-	2	1	-	1	-	1	1	1	-	1	1	-	1	1	2	3	1	1	2	2	1	3	1	-	1	
Stavanger	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bergen	1	-	1	2	-	2	3	2	5	3	-	3	1	3	4	1	4	5	3	1	4	1	-	1	1	1	2	2	2	4	-	2	2	-	-	
Rosenbergs	3	1	4	2	1	3	3	1	4	5	-	5	2	2	4	7	1	8	4	1	5	1	2	3	6	5	11	2	1	3	2	1	3	-	-	
Møllendal	2	-	2	-	-	1	1	2	2	-	2	1	3	2	1	3	2	-	2	-	2	-	2	1	1	2	-	2	2	1	1	2	1	2	3	
Trondhjem	-	1	1	-	1	1	-	3	3	-	-	1	2	3	-	1	1	1	-	1	-	-	-	1	2	3	1	1	2	-	-	-	-	1	1	
Rotvold	4	6	10	6	2	8	4	6	10	5	9	14	7	6	13	11	5	16	3	4	7	6	6	12	10	4	14	6	4	10	2	4	6	2	6	8
Tilsammen	23	16	39	17	13	30	27	25	52	27	25	52	26	31	57	34	28	62	35	20	55	23	16	39	33	28	61	25	18	43	20	20	40	13	18	31
	1ste Kvartal = 121.						2det Kvartal = 171.						3die Kvartal = 155.						4de Kvartal = 114.																	

Ordnes Maanederne efter Indlæggelsens Hyppighed, faaes følgende Række:

I Juni	indlagdes	.....	62 Syge
- September	—	.....	61 —
- Mai	—	.....	57 —
- Juli	—	.....	55 —
- Marts	—	.....	52 —

Lateris 287 Syge

Transport 287 Syge

I April	indlagdes	.....	52 —
- Oktober	—	.....	43 —
- November	—	.....	40 —
- Januar	—	.....	39 —
- August	—	.....	39 —
- December	—	.....	31 —
- Februar	—	.....	30 —

Tilsammen for Aaret 1873: 156 Syge.

Oversigt over de i 1873 paa Sindssygeasylet Indkomnes Hjemstavn.

Tabel XVII.	Gaustad.	Kristiania.	Oslo.	Kristian- sand.	Stavanger.	Bergen.	Rosen- bergs.	Møllendal.	Trond- hjem.	Rotvold.	Tilsam- men.
Landdistrikterne i:											
Akershus Amt	31	8	4	-	-	-	-	-	-	-	43
Smaalenenes do.	19	1	-	-	-	-	-	-	-	-	20
Buskeruds do.	18	1	-	-	-	-	-	1	-	-	20
Jarlsberg-Laurvigs do.	14	-	1	-	-	-	-	-	-	-	15
Hedemarkens do.	18	-	2	-	-	-	-	-	-	2	22
Kristians do.	18	1	-	-	-	-	-	-	-	1	20
Bratsbergs do.	11	-	-	-	-	-	3	-	-	-	14
Nedenæs do.	29	-	-	4	-	-	-	-	-	-	33
Lister-Mandals do.	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	6
Stavangers do.	1	-	-	-	1	2	7	2	-	-	13
Søndre Bergenhus do.	-	-	-	-	-	12	13	10	-	-	35
Nordre Bergenhus do.	1	-	-	-	-	2	16	-	-	10	29
Romsdals do.	1	-	-	-	-	1	1	-	-	21	24
Søndre Trondhjems do.	-	-	-	-	-	-	-	-	8	16	24
Nordre Trondhjems do.	-	-	-	-	-	-	-	-	1	20	21
Nordlands do.	-	-	-	-	-	-	2	-	-	26	28
Tromsø do.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	7
Finmarkens do.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
Fra Landdistrikterne	163	11	7	8	1	17	42	13	9	107	378
Kristiania	13	40	1	-	-	-	-	-	-	1	55
Drøbak	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Hvidsten	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Moss	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Fredrikstad	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Fredrikshald	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Kongsberg	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Drammen	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	6
Horten	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tønsberg	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Laurvig	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Hamar	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Lillehammer	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Brevig	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Porsgrund	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Skien	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Kragerø	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Risør	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Arendal	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Grimstad	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Lateris	48	41	3	-	-	-	-	-	-	1	93

Tabel XVII.	Gaustad.	Kristiania.	Oslo.	Kristiansand.	Stavanger.	Bergen.	Rosenbergs.	Møllendal.	Trondhjem.	Rotvold.	Tilsammen.
Transport	48	41	3	-	-	-	-	-	-	1	93
Kristiansand.....	3	-	-	11 *)	-	-	-	-	-	-	14
Farsund	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Flekkefjord	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Stavanger	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	3
Haugesund	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Kobbervig	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Skudesnæshavn ..	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2
Bergen	1	-	-	-	-	16	9	8	-	2	36
Kristiansund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Trondhjem	-	1	-	-	-	-	-	-	7	13	21
Stenkjær	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Bodø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Tromsø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Fra Byerne	53	42	3	11	2	16	11	12	7	21	178
Sverige	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Tydskland	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tilsammen	219	55	10	19	3	33	53	25	16	128	561

*) Af disse 11 er en Person indkommet 5 Gange paa Asylet; det egentlige Antal fra Kristiansands By saaledes 7.

Af de paa Asylerne i 1873 indkomne 561 havde 556 Hjemstavn i Norge, 4 i Sverige og 1 i Tydskland. Af de fra Norge indkomne vare 378 (68 pCt.) fra Landdistrikterne og 178 (32 pCt.) fra Byerne. Af Landdistrikterne har Akershus Amt leveret det største Antal, nemlig 43, 31 til Gaustad, 8 til Kristiania og 4 til Oslo Asyl; dernæst kommer Søndre Bergenhus Amt med 35, alle til de i eller

ved Bergen liggende Asyl og saa Nedenæs Amt med 33, 29 til Gaustad og 4 til Kristiansands Asyl. Listermandals Amt og Finmarkens Amt have leveret de færreste, nemlig det første 6, det sidste 4. Af Byerne have Kristiania, Bergen og Trondhjem leveret de Fleste, nemlig henholdsvis 55, 36 og 21.

Oversigt over de i 1873 paa Sindssygeasylerne Indkomnes Stand og Stilling.

Tabel XVIII.	Gaustad.			Kristiania.			Oslo.			Kristiansand.			Stavanger.			Bergen.			Rosenbergs.			Møllendal.			Trondhjem.			Rotvold.			Tilsammen.					
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.						
Arbejderstanden	34	36	70	8	10	18	-	3	3	8 ¹⁾	2	10	1	-	1	3	1	4	2	2	4	3	-	3	-	1	1	9	6	15	68	61	129			
Bondestanden	30	18	48	3	3	6	-	3	3	1	2	3	-	-	-	6	7	13	13	12	25	3	3	6	1	3	4	4	2	46	88	99	97	196		
Borgerstanden	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	2	5	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	7	9		
Embeds- og Bestillingsst. Fant	4	8	12	1	3	4	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	4	2	6	10	16	26			
Fiskerstanden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2		
Forskjell. Funktionærer	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3	6	2	8
Haandværkerstanden ..	15	3	18	8	8	16	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2	-	2	13	-	13	2	-	2	-	-	-	5	1	6	45	13	58			
Handelsstanden	5	5	10	2	4	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3	8	11	19			
Inderst- og Husmandsst.	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	5	1	3	4	-	-	-	4	6	10			
Lægds- og Fattiglemmer	6	2	8	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	3	4	7	1	4	5	-	-	11	11	22			
Militærstanden	3	-	3	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	5			
Skolelærerstanden	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	3	-	3			
Studerende	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1			
Sømandsstanden	14	7	21	1	1	2	-	-	-	1	2	3	-	-	-	2	-	2	6	-	6	1	1	2	1	-	1	3	3	6	29	14	43			
Tjenerstanden	7	17	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	2	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	9	20	29				
Tilsammen	123	96	219	26	29	55	-	10	10	13	6	19	2	1	3	18	15	33	37	16	53	14	11	25	4	12	16	66	62	128	303	258	561			

¹⁾ Heraf 1 Person indlagt 5 Gange.

Bondestanden sees at have været den talrigst repræsenterede blandt de Indkomne, nemlig 34,9 pCt.; dernæst kommer Arbejderstanden med 23,0 pCt. og saa Haand-

værker- og Sømandsstanden med henholdsvis 10,3 pCt. og 7,7 pCt.

Ægteskabsforhold hos de i 1873 paa Sindssygeasylet Indkomne.

Tabel XIX.	Ugift.			Gift.			Enkestand.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
Gaustad	71	41	112	46	52	98	6	3	9
Kristiania	18	15	33	6	9	15	2	5	7
Oslo	-	5	5	-	3	3	-	2	2
Kristiansand ¹⁾	4	2	6	1	3	4	4	1	5
Stavanger	1	1	2	1	-	1	-	-	-
Bergen	8	9	17	8	6	14	2	-	2
Rosenbergs	24	8	32	11	6	17	2	2	4
Møllendal	7	8	15	7	3	10	-	-	-
Trondhjem	1	6	7	3	2	5	-	4	4
Rotvold ²⁾	40	36	76	23	22	45	2	4	6
	174	131	305	106	106	212	18	21	39

¹⁾ 1 Mand har været indlagt 5 Gange i Aarets Løb; af de meddelte Oplysninger kan ikke sees, hvordan hans Ægteskabsforhold har været.

²⁾ Desuden 1 Mand, hvis Ægteskabsforhold var ubekjendt.

Tabellen over Ægteskabsforhold viser, at af de Indkomne 305 eller 54,8 pCt., 174 Mænd og 131 Kvinder, har været ugifte, 212 eller 38,0 pCt., Halvdelen af hvert Kjøen, gifte, samt 18 at have været Enkemænd og 21 Enker, til sammen 7,0 pCt.

Efter den i Tabel XX (se næste Side) meddelte Op-gave over Sygdomsaarsagerne sees arveligt Anlæg, enten alene eller i Forening med andre Momenter, og smertelige Sindsindtryk at have været de hyppigste Aarsager til Sindssygdom hos de paa Asylet i 1873 Indlagte; dernæst kommer Drik, saa Svækkelse og Overanstængelse, og saa Selvbesmittelse; i 103 Tilfælde var Sygdommens Aarsag ukjendt.

Af Tabel XXI (se Pag. 17) sees det forholdsvis største Antal Helbredelser at være forekommet paa Stavanger Asyl (28,6 pCt. af samtlige Behandlede), dernæst paa Kristiansands Asyl (20,0 pCt.) og dernæst paa Bergens Asyl (19,5 pCt.). Paa Rotvold var Forholdet 18,9 pCt., paa Møllendals Asyl 18,1 pCt., paa Trondhjems 17,7 pCt. og paa Kristia-

nia Asyl 12,1 pCt. Paa Oslo Asyl er Ingen udgaaet helbredet; dernæst kommer det forholdsvis mindste Antal paa Rosenbergs og Gaustad Asyler (8,5 pCt. og 11,8 pCt. af de Behandlede).

Det forholdsvis største Antal i Bedring Udgaæde er forekommet paa Gaustad Asyl (13,7 pCt. af samtlige Behandlede), dernæst paa Oslo Asyl (6,4 pCt.). Fra Stavanger Asyl er Ingen udgaaet i Bedring.

Fra Kristiansands Asyl er udgaaet det største Antal Uhelbredede i Forhold til Behandlede (22,6 pCt.), dernæst paa Gaustad, nemlig 16,5 pCt.

Det største Antal Døde i Forhold til Behandlede har Kristiania Asyl, nemlig 6,3 pCt., dernæst Trondhjems og Møllendals Asyler med 5,1 pCt. og 3,6 pCt. For Gaustad og Rosenbergs Asyler er Forholdet lige, nemlig 2,8 pCt. Stavanger og Kristiansands Asyler har ingen Døde. Dernæst kommer det forholdsvis mindste Antal paa Rotvold Asyl, nemlig 1,7 pCt. Paa Oslo Asyl var Antallet af Døde i Forhold til Behandlede 2,1 pCt. og paa Bergens Asyl 2,3 pCt.

Over den i Asylet stedfundne Anvendelse af Tvangsmidler give Tabellerne XXII—XXIV en Oversigt.

Oversigt over Aarsagerne til Sindssygdommene hos- de i 1873 paa Asylerne Indlagte.

Tabel XX.	Gaustad.			Kristiania.			Oslo.			Kristiansand.			Stavanger.			Bergen.			Rosenbergs.			Møllendal.			Trondhjem.			Rotvold.			Tilsammen.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.			
Alderdom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	
Alderdom og Mangel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1		
Arveligt Anlæg	20	28	48	-	-	-	-	-	-	4	3	7	-	-	-	1	1	2	6	4	10	-	-	-	2	1	3	15	18	33	48	55	103
Arveligt Anlæg i Forbindelse med andre Aarsager, saasom smertelige Sindsindtryk, Drik, Selvbe-smittelse, Barselseng Menstruationsuorder-ner etc. etc.	31	16	47	-	-	-	-	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	4	-	-	-	2	-	2	-	-	-	35	24	59
Atrophia cerebri	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Barselseng og Die-givning	-	7	7	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	6	6	-	18	18	
Betændelse i Haan-den (?)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	
Blegsot	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
Blodtab	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	4	4	
Drik	11	2 ¹⁾	13	-	-	6	-	-	-	5	-	5	-	-	-	-	-	2	-	2	1	-	1	-	1 ²⁾	1	12	-	12	-	-	40	
Drik i Forbindelse med andre Aarsager, saa- som smertelige Sinds- indtryk, umoralsk Vandel, Slag paa Ho- vedet	2	2	4	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	
Epilepsi	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	
Febersygd, Mæslin- ger, Skarlagensfe- ber, Rosen etc.	-	1	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	4	-	8	
Gastriske Sygdomme.	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	5	-	11		
Hjertefeil	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
Hyperæmia cerebri ...	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Læseri	2	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	5	-	5	-	1	1	4	3	7	-	19		
Menstruationsuorder-ner	-	2	2	-	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	12	12		
Lateris	66	61	127	-	-	37	-	6	6	10	3	13	1	-	1	2	3	5	13	7	20	6	1	7	4	5	9	38	31	69	-	294	

1) Efter en enkelt Beruselse.

2) Overdreven Nydelse af Kaffe.

Tabel XX.	Gautstad.			Kristiania.			Oslo.			Kristiansand.			Stavanger.			Bergen.			Rosenbergs.			Møllendal.			Trondhjem.			Rotvold.			Tilsammen.			
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.				
Transport	66	61	127				37	-	6	6	10	3	13	1	-	1	2	3	5	13	7	20	6	1	7	4	5	9	38	31	69			294
Mishandling og Ondtlidende	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4	7	-	-	-	3	3	-	-	11
Morbus Brighti	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Selvbesmittelse	7	-	7	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	10	-	10	-	-	21
Selvbesmittelse i Forbindelse med andre Aarsager, saasom Drik, smertelige Sindsindtryk, Syphilis	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4
Smertelige Sindsindtryk	12	20	32	-	-	-	-	-	-	2	1	3	-	1	1	8	7	15	5	5	10	2	5	7	-	1	1	12	26	38	41	66	107	
Smertelige Sindsindtryk i Forbindelse med andre Aarsager saasom Anæmi, Barselseng, Menstruationsuordener	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	
Spedalskhed	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Stød paa Hovedet, Brud af Hjerneskalen, Hjernerystelse	4	-	4	-	-	3	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	2	1	3	-	-	13	
Svækkelse og Overanstængelse	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	14	17	6	16	22	
Syphilis	4	-	4	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	12	
Syphilis og Drik	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	
Udskeielser	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	
Udskeielser og Fængselsstraf	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	
Ulykkeligt Ægteskab	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	
Uterinsygd	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3		
Øienbetændelse	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Øresygd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1		
Ubekjendt	20	14	34	-	-	1	-	1	1	-	2	2	1	-	1	5	2	7	13	4	17	2	1	3	-	6	6	-	-	31	-	-	103	
	123	96	219			55	-	10	10	13	6	19	2	1	3	18	15	33	35 ¹⁾	16	51	14	11	25	4	12	16			173 ²⁾			604	

1) Desuden opført 2 med Hjernesygd.

2) Hos et stort Antal af de Syge have flere af de nævnte Aarsager virket samtidigt.

Oversigt over Forholdet af Udgaede og Døde til samtlige i Aaret 1873 paa Sindssygeasylerne Behandlede.

Tabel XXI.	Gaustad.	Kristiania.	Oslo.	Kristian- sand.	Stavanger.	Bergen.	Rosen- bergs.	Møllendal.	Trond- hjem.	Rotvold.
Helbredede.....	11,8 pCt.	12,1 pCt.	0,0 pCt.	20,0 pCt.	28,6 pCt.	19,5 pCt.	8,5 pCt.	18,1 pCt.	17,7 pCt.	18,9 pCt.
I Bedring.....	13,7 —	1,7 —	6,4 —	2,9 —	0,0 —	5,7 —	3,4 —	6,0 —	5,1 —	3,9 —
Uhelbredede.....	16,5 —	5,7 —	6,4 —	22,9 —	14,8 —	6,9 —	6,8 —	1,2 —	2,5 —	6,0 —
Døde.....	2,8 —	6,3 —	2,1 —	0,0 —	0,0 —	2,3 —	2,8 —	3,6 —	5,1 —	1,7 —
Udgaede og Døde tilsammen.....	45,0 —	25,8 —	14,9 —	45,7 —	42,9 —	34,5 —	21,0 —	28,9 —	30,4 —	31,3 —

Oversigt over Aarsagerne til Tvangsmidlernes Anvendelse.

Tabel XXII.	Selvbeskadigelser og Selvmordstrang.						Uro og Voldsomhed.						Slet og usømmelig Opførsel.						Undvigelseslyst.						Epileptiske Anlald.						Tilsammen.					
	Antal Tilfælde, der have foranlediget Tvangs Anvendelse.			Antal Personer, der have været underkastede Tvang.			Antal Tilfælde.			Antal Personer.			Antal Tilfælde.			Antal Personer.			Antal Tilfælde.			Antal Personer.			Antal Tilfælde.			Antal Personer.								
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.						
Gaustad.....	4	5	9	4	5	9	5	17	22	5	12	17	-	4	4	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	26	35	9	19	28
Kristiania....	-	-	-	-	-	-	3	9	12	3	4	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	9	12	3	4	7	
Oslo.....	-	-	-	-	-	-	-	82	82	-	19	19	-	2	2	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	85	85	-	21	21	
Kristiansand	-	-	-	-	-	-	6	3	9	4	3	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	3	9	4	3	7		
Stavanger....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Bergen.....	-	-	-	-	-	-	2	12	14	2	12	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	12	14	2	12	14		
Rosenbergs..	-	3	3	-	1	1	25	28	53	18	16	34	1	2	3	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	2	2	26	35	61	19	21	40
Møllendal....	-	-	-	-	-	-	25	67	92	8	11	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25	67	92	8	11	19		
Trondhjem...	-	-	-	-	-	-	13	43	56	4	18	22	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	44	57	4	19	23		
Rotvold.....	-	1	1	-	1	1	19	259	278	11	12	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	260	279	11	13	24			
Tilsammen	4	9	13	4	7	11	98	520	618	55	107	162	1	9	10	1	6	7	-	1	1	-	1	1	-	2	2	-	2	2	103	541	644	60	123	183

Tabel XXIII.	Indespærring.							Tvangstrøje.						Indespærring og Tvangstrøje.									
	Antal Tilfælde, hvori Tvangsmidlet har været anvendt.			Antal Personer, som have været underkastede Tvangsmidlets Anvendelse.			Hvormegetimer pr. 100 Liggedage.	Antal Tilfælde.			Antal Personer.			Hvormegetimer pr. 100 Liggedage.	Antal Tilfælde.			Antal Personer.			Hvormegetimer pr. 100 Liggedage.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.			
Gaustad ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-	7	26	33	7	19	26	16,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiania	1	2	3	1	2	3	0,48	-	3	3	-	3	3,4	2	4	6	2	4	6	1,7	-	-	-
Oslo	-	84	84	-	21	21	105,6	-	1	1	-	1	0,009	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansand	-	-	-	-	-	-	-	2	2	4	2	2	4	0,96	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stavanger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bergen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	12	14	2	12	14	98,4	-	-
Rosenbergs	7	17	24	7	11	18	69,6	11	9	20	7	7	14	165,6	8	9	17	5	5	10	24,0	-	-
Møllendal	25	67	92	8	11	19	48,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trondhjem	12	39	51	3	16	19	21,6	1	1	2	1	1	2	33,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rotvold	19	259	278	11	12	23	0,67	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	64	468	532	30	73	103	19,68	21	42	63	19	33	52	31,92	12	25	37	9	21	30	0,42	-	-

¹⁾ 3 have samtidigt med Tvangstrøje brugt Løiert i flere Døgn.

Oversigt over Anvendelsen af Tvangsmidler i Sindssygeasylet i 1873.

Tabel XXIV.	Tid, hvori Tvang er anvendt i Forhold til samlet Antal Forplejningsdage.	Paa hver Syg af samtlige Behandlede kom af Tvangstid gennemsnitlig.	Af samtlige Behandlede have været underkastede Tvang.	Hvormeget Gange hver.
Gaustad	0,7 pCt.	1,4 Døgn.	5,6 pCt.	1,3 Gange.
Kristiania	0,2 —	0,6 —	4,0 —	1,7 —
Oslo	4,4 —	12,9 —	44,7 —	4,0 —
Kristiansand	0,05 —	0,1 —	20,0 —	1,3 —
Stavanger	-	-	-	-
Bergen	4,1 —	9,8 —	16,1 —	1,0 —
Rosenbergs	10,8 —	29,4 —	22,7 —	1,5 —
Møllendal	2,0 —	5,2 —	22,9 —	4,8 —
Trondhjem	2,3 —	6,3 —	29,1 —	2,5 —
Rotvold	0,06 —	0,1 —	10,3 —	11,6 —

Iernes Art.

Tvangsstol.						Haandstroppe.						Fodstroppe.						Tilsammen.									
Antal Tilfælde.			Antal Personer.			Hvor- mange Ti- mer pr. 100 Ligge- dage.	Antal Tilfælde.			Antal Personer.			Hvor- mange Ti- mer pr. 100 Ligge- dage.	Antal Tilfælde.			Antal Personer.			Hvor- mange Ti- mer pr. 100 Ligge- dage.							
Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.		Md.	Kv.	Tils.				
2	-	2	2	-	2	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	26	35	9	19	28	17,28		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	9	12	3	4 ²⁾	7	5,04		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	85	85	-	21 ²⁾	21	105,6		
-	-	-	-	-	-	-	3	1	4	1	1	2	0,24	1	-	1	1	-	1	0,0008	6	3	9	4	3	7	1,2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	12	14	2	12	14	98,4	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	35	61	19	21 ²⁾	40	259,2	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25	67	92	8	11	19	48,0	
-	4	4	-	2	2	0,05	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	44	57	4	19	23	55,2	
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1	0,67	-	-	-	-	-	-	19	260	279	11	13	24	1,4	
2	4	6	2	2	4	0,096	3	2	5	1	2	3	0,004	1	-	1	1	-	1		103	541	644	60	123	183	61,68

²⁾ Den tilsyneladende Unøiagtighed i Summen af Kvinder skriver sig fra, at samme Kvinder have været underkastede forskellige Tvangsmidler til forskellige Tider.

Tvangsmidler ere paa samtlige Asyler blevne anvendte 644 Gange, 103 hos Mænd og 541 hos Kvinder, paa ialt 183 Syge, nemlig 60 Mænd og 123 Kvinder. Uro og Voldsomhed ere de Symptomer, der hyppigst have givet Anledning til Tvangsmidlers Anvendelse, nemlig 618 Gange, deraf 98 Gange hos Mænd og 520 Gange hos Kvinder, eller 95,96 pCt. af samtlige Tilfælde; dernæst har Selvbeskadigelses- og Selvmordstrang været den hyppigste Aarsag, nemlig i 11 Tilfælde, 4 hos Mænd og 7 hos Kvinder, 2 Gange er Tvang (Indespærring) bleven anvendt paa Grund af epileptiske Anfald.

Paa Oslo Asyl sees forholdsvis flest Syge at have været underkastede Tvang, nemlig 44,7 pCt. af de Behandlede, dernæst kommer Trondhjems Asyl med 29,1 pCt. og saa Møllendals med 22,9 pCt. Paa Rotvold Asyl, hvor Tvang i det Hele er anvendt den korteste Tid, næst efter Stavanger og Christiansands Asyler, er Tvangsmidlets Anvendelse bleven oftest gjentaget paa hvert, samme underkastet Individ, nemlig i Gjennemsnit 11,6 Gange, dernæst kommer Møllendals med 4,8 Gange. Paa Stavanger Asyl er i 1873 Tvangsmidler ei blevne anvendte.

Indespærring har været det hyppigst anvendte Tvangsmiddel, er nemlig paa samtlige Asyler benyttet 532 Gange, hvoraf 64 hos Mænd og 468 hos Kvinder, eller i 82,8 pCt. af samtlige Tilfælde. Paa Møllendals Asyl har Indespær-

ring været det eneste anvendte Tvangsmiddel. Paa Gaustad, Kristiansands og Bergens Asyler er Indespærring ei bleven anvendt.

Indespærring er bleven anvendt i længst Tid paa Oslo Asyl, nemlig i 105,6 Timer pr. 100 Liggedage, i kortest Tid paa Kristiania og Rotvold Asyler, nemlig 0,48 og 0,67 Time pr. 100 Liggedage.

Tvangstrøie er ialt bleven anvendt 63 Gange, 21 Gange hos Mænd og 42 Gange hos Kvinder, eller i 9,44 pCt. af samtlige Tilfælde af Tvangs Anvendelse. Paa Gaustad er Tvangstrøie blevet forholdsvis hyppigst anvendt, nemlig i 94,3 pCt. af de der forekommende Tilfælde af Tvangs Anvendelse; dernæst kommer Rosenbergs Asyl med 48,8 pCt. og saa Kristiania Asyl med 25,0 pCt. Paa Bergens, Møllendals og Rotvold Asyler er Tvangstrøie ikke bleven anvendt. Tvangstrøie er bleven anvendt den længste Tid paa Rosenbergs Asyl, nemlig 165,6 Timer pr. 100 Liggedage; dernæst kommer Trondhjems Asyl med 33,6 og saa Gaustad med 16,8 Timer pr. 100 Liggedage.

Indespærring og Tvangstrøie er bleven anvendt paa 3 Asyler 37 Gange, 12 Gange hos Mænd og 25 Gange hos Kvinder. Paa Bergens Asyl har denne Combination været det eneste i Aaret anvendte Tvangsmiddel, paa Kristiania Asyl er det bleven anvendt i 50 pCt. af de der

forekommende Tilfælde af Tvangs Anvendelse, paa Rosenbergs Asyl i 27,9 pCt. af Tilfældene.

Tvangsstol er bleven anvendt 2 Gange paa Gaustad og 4 Gange paa Trondhjems Asyl hos 4 Personer; paa Gaustad anvendtes samtidig, i det ene Tilfælde Tvangstrøie, i det andet Tvangstrøie og Løiert.

Haandstroppe er bleven anvendt 4 Gange paa Kristiansands Asyl og 1 Gang paa Rotvold Asyl, Fodstroppe 1 Gang paa Kristiansands Asyl.

Den Tid, hvori Tvang er bleven anvendt, viser sig i Forhold til Antallet af Liggedage at have været størst paa Rosenbergs Asyl, nemlig 10,8 pCt., dernæst kommer Oslo Asyl med 4,4 pCt., saa Bergens med 4,1 pCt., Trondhjems 2,3 pCt., Møllendals 2,0 pCt., Gaustad 0,7 pCt., Kristiania 0,2 pCt., Rotvold 0,06 pCt., Kristiansand 0,05 pCt., Stavanger 0,0 pCt.

Over **Arbeidsvirksomheden** giver Tabel XXV en Oversigt:

Til Industriudstillingen i Drammen sendtes fra Rotvold forskellige af de i Asylet ved de Syge tilvirkede Gjenstande; og Asylet erholdt Medaille af 2den Klasse med Diplom for strikkede og heklede Sager samt for Uldgarn.

Om den i Asylerne afholdte **Gudstjeneste** og om **Adspredelserne** for de Syge indeholde Beretningerne Følgende:

Paa Gaustad Asyl er Gudstjenesten og det geistlige Tilsyn overensstemmende med Reglementet udført af Asylets Prest. Adspredende Udfugter, selskabelige Sammenkomster og musikalske Underholdninger have fundet Sted flere Gange.

Paa Kristiania Asyl er i Regelen Gudstjeneste bleven afholdt hver 3die Søndag og stadigen været bivaanet af 50 til 60 Syge, af Lægerne og af Størsteparten af Vogterpersonalet. Mange af de Syge have ogsaa om Søn- og Helligdagene efter Behag besøgt Byens forskellige Kirker.

To Gange, ved Midtsommertid og ved Jul, foranstaltedes i Asylet større Sammenkomster med Dands, i hvilke en stor Del af de Syge deltog. Naar de Syges Tilstand tillod det, fik de ofte Anledning til at foretage Spadserture, samt til at besøge Familie og Bekjendte i Byen. Flere Syge have ogsaa gjort Udfugter til Bekjendte paa Landet og været borte i flere Dage.

Paa Bergens Asyl er Gudstjeneste bleven regelmæssigen afholdt hver 14de Dag af Asylets Prest, og gennemsnitligen have 30 Patienter samt en Del af Vogterpersonalet været tilstede.

Det i Asylet for Opsynet og Patienterne værende Bibliothek er i Aarets Løb bleven adskillig forøget. Det selskabelige Liv har i Sommermaanederne bestaaet i Ud-

Oversigt over Middeltallet af daglig arbejdende Syge i Asylerne i 1873.

Tabel XXV.	Gaards-, Mark- og Havearbejde.			Haandverksarbejde.			Husgjerning.			Drev- og Uldplukning.			Kontorarbejde.			Not- og Garnbinding.			Kvindeligt Haandarbejde.			Tilsammen.			Af det hele Middeltal var daglig beskjæftiget med Arbejde.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.			
Gaustad	30,9	5,6	36,5	3,4	-	3,4	18,9	14,6	33,5	7,6	-	7,6	-	-	-	-	-	-	-	9,6	-	9,6	60,8	29,8	90,6	33,0 pCt.	
Kristiania	15,8	4,0	19,8	6,5	-	6,5	-	-	-	10,0	2,0	12,0	-	-	-	-	-	-	-	13,0	-	13,0	32,8	19,0	51,8	41,5	
Oslo	-	5,7	5,7	-	-	-	-	-	-	-	2,3	2,3	-	-	-	-	-	-	-	12,9	-	12,9	-	20,9	20,9	55,0	-
Kristiansand	1,9	-	1,9	3,6	-	3,6	-	1,1	1,1	0,2	-	0,2	-	-	-	-	-	-	4,7	4,7	-	5,7	5,8	11,5	67,6	-	
Stavanger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	-	0,3	-	-	-	-	-	-	-	2,0	-	2,0	0,3	2,0	2,3	57,5	-
Bergen	0,3	-	0,3	4,0	-	4,0	2,0	3,3	5,3	4,0	-	4,0	-	-	-	-	-	-	12,0	12,0	-	16,3	15,3	31,6	55,4	-	
Rosenbergs	8,1	-	8,1	2,8	-	2,8	5,7	5,9	11,6	6,9	-	6,9	-	-	-	-	-	-	15,4	15,4	-	30,0	21,3	51,3	39,5	-	
Møllendal	3,5	0,2	3,7	2,5	-	2,5	2,0	2,0	4,0	5,0	0,2	5,2	-	-	-	-	-	-	10,0	10,0	-	15,0	12,4	27,4	47,2	-	
Trondhjem	6,1	-	6,1	1,1	-	1,1	3,0	3,2	6,2	9,4	-	9,4	-	-	-	-	-	-	11,3	11,3	-	22,7	14,5	37,2	63,0	-	
Rotvold	29,9	0,1	30,0	1,9	-	1,9	6,8	6,4	13,2	17,1	-	17,1	-	-	-	-	-	-	0,2	0,2	-	58,2	31,4	89,6	64,9	-	

flugter til Omegnen, dels tillands og dels tilvands, i Vintermaanederne i forskellige Slags Spil. I Julen afholdtes en Instrumental- og Vokalkoncert af nogle af Byens Amatører, og desuden et Bal.

Trondhjems Asyl. Flere Syge, under Ledsagelse af Opsynet, have i Regelen hver Helligdag besøgt den i Nærheden af Asylet liggende Hospitalskirke, ligesom ogsaa nogle Syge have havt Tilladelse til at besøge Byens forskellige Kirker.

Spadserture med de Syge saavel i Byen som i Omegnen have oftere været foretaget, ligesom enkelte Syge have havt Tilladelse til af og til at aflægge Besøg hos Bekjendte i Byen. Kortspil er en meget yndet Adspredelse og drives med Iver, især paa Mandafdelingen. Efter Jul havde man Juletræ for de Syge, som samtlige beværtedes. Ved denne Leilighed holdt Præsten Opbyggelse, og flere

Salmer bleve afsungne under Anførsel af et Kor, bestaaende af Skolelærere.

Paa Rotvold Asyl er Gudstjeneste bleven afholdt hver 2den Helligdag.

Asylets Prest har fortsat sine Sangøvelser med de Syge af begge Kjøen med uformindsket Interesse. I to Festligheder, den ene St. Hansaften, ude, den anden i Julen, paa Kvindernes Afdeling for rolige Syge, deltog begge Forpleiningsklasser i Fællesskab uden Anstød. Desuden have de i Asylet boende Funktionærer og deres Familier af og til tilbragt Aftenerne sammen med de Syge i Afdelingerne for rolige Syge af Stand.

Den paa Gaustad indrettede kliniske Undervisning meddeltes i første Semester til 10 og i andet Semester til 7 medicinske Studerende, der 2 Gange ugentlig, 2 Timer hver Gang, besøgte Asylet, men Undervisningen maatte i November afbrydes paa Grund af Direktørens Sygdom.

Oversigt over det daglige Kostende af de Syges Forpleining paa efternævnte Asyler.

Tabel XXVI.	Forpleining i det Hele i Gjen- nemsnit for hver Syg pr. Dag.	Medicin og Instrumenter for hver Syg pr. Dag.
Gaustad	49,33 Skilling.	0,68 Skilling.
Kristiania	36,47 —	0,71 —
Oslo	41,47 —	0,39 —
Kristiansand	36,42 —	0,12 —
Stavanger	40,98 —	0,06 —
Trondhjem	37,00 —	0,66 —
Rotvold	38,98 —	1,07 —

Balance-Oversigt

over Indtægts- og Udgiftsbeløb efter de forskellige ved Gaustad Asyl førte Regnskaber
for Aaret 1873.

Indtægt.

	Spd.	Skill.	Spd.	Skill.
A. Beholdning fra Aaret 1872 i Kasse	3 802	83		
Restancer efter Kasseregnskabet	10 335	23	14 137	106
B. Kurpenge & Udlæg:				
1) Kurpenge	37 665	27		
2) Refusion for diverse Udlæg	2 205	73	39 870	100
C. Jordbruget:				
1) Viktualier leverede til Asylet	5 429	84		
2) Diverse Kjørsel til Beløb	750	-		
3) Kjørsel af Kul & Cokes	151	30		
4) Gjødsel til Haverne	98	-		
5) Smedarbejde til Asylet og Haverne	51	96		
6) Sengehalm til Asylet	25	-		
7) Stolpetømmer . . . . . 19 Spd. 104 Sk.				
Granbrænde . . . . . 449 — 66 —	469	50		
8) Godtgjørelse for udført Cellevask af Gaardspigen	36	-		
Kontante Indkomster.				
a. Afgifter af Pladsene	55	-		
b. Ved Salg af Grise, Kalve, Huder, Melk, Korn m. m. samt Furage til 1 Hest	618	8		
c. Godtgjørelse for Lægdlemhold	160	-		
9) Beholdningernes Forøgelse af Besætning, Kornvarer, Brænde m. m.	302	60	8 146	88
D. Gartneriet:				
1) Grønsager m. m. til Asylets Husholdning	399	88		
2) Kontant ved Salg af Trær	101	82		
3) do. - - - Grønsager	15	39		
4) Grønfoder leveret til Jordbruget	30	-	546	89
E. Arbeidsvirksomheden:				
1) a. Refusion for oparbejdede Klæder samt for Reparationer i Aarets Løb, konf. Regnskaberne for den kvindelige Haandgjerning og Skomagerregnskabet	1 740	24		
og af Beholdningen fra forrige Aar	291	26	2 031	30
b. til Reparation af Syges Tøi uden Refusion	68	108		
c. Klæder til Jordbruget	8	52		
d. Reparation af Bøger til Bibliotheket	1	72		
2) a. Kontant ved Salg af Drev	18	102		
Lateris	97	94	64 733	53

	Spd.	Skill.	Spd.	Skill.
Transport	97	94	64 733	53
2) b. Drev til Brug i Asylet og paa Avlsgaarden	9	13		
c. Udbytte af Beholdning samt af indkøbte Træmaterialier, Bolster, Krølhaar m. m. i Aarets Løb „Nyt Inventarium og Reparationer paa gammelt do.“	365	-		
d. Bygningsreparationer	300	-		
			771	107
F. For Extrabespisning i Asylet	162	13	162	13
G. 1) Kontant ved Salg af Melk og Fløde fra Asylets Kjøkken	241	102		
2) do. ved Salg af Klude, gammelt Jern- og Messingaffald samt Ben	179	101		
3) Refusion for Landskyld	2	6		
4) Renter af et Sparebankbeløb	90	72		
5) Ifølge Storthingsbeslutning hævet i Zahlkassen til Indfrielse af Asylets Pantegjeld	4 076	68		
6) Ifølge Decision til Antegnelserne i Regnskabet for 1871	8	102		
			4 599	91
Summa			70 267	24

Udgift.

	Spd.	Skill.	Spd.	Skill.
A. 1) Jordbruget;				
a. Efter Kasseregnskabet	4 680	39		
b. Kost til Tjenerskabet, konf. Jordbrugsregnskabet	492	90		
c. Klædningsstykker fra Asylets Magasin, konf. Indtægtsiden	8	52		
d. Lys og Olie, konf. Indtægtsiden	40	-		
e. til Haverne for leveret Grønfoder	30	-		
			5 251	61
A. 2) Haverne og Planteskolen:				
Efter Kasseregnskabet	231	46		
Gjødsel fra Jordbruget	98	-		
Smedarbejde fra Jordbruget	1	-		
			330	46
B. Bygningerne, Gas & Vandledningen:				
1) Efter Kasseregnskabet	2 021	81		
2) Smedearbejde, konf. Jordbrugsregnskabet	50	96		
3) Stolpetømmer	19	104		
4) Drev til Forbrug	9	13		
5) Materialier o. s. v. i Anledning Bygningernes Vedligeholdelse	300	-		
			2 401	54
C. Inventariet: Efter Kasseregnskabet	2 601	106		
Sengehalm til Asylet	25	-		
Nyt Inventarium og Reparationer fra Asylets Verksteder	365	-		
			2 991	106
D. Lønninger			7 777	30
E. Til Syges Adspredelse o. s. v.			365	93
Lateris			19 118	30

	Spd.	Skill.	Spd.	Skill.
Transport			19 118	30
F. Forpleiningen:				
1) Efter Kasseregnskabet	14 098	81		
2) Viktualier fra Jordbruget og Haverne . . . . . 5 829 Spd. 52 Sk. Herfra drages ovenanførte Kostpenge 492 Spd. 90 Sk. samt Talg af det indkøbte Kjød til Støbning af Lys og til Salg . . . . . 23 — 12 - <u>515 — 102 -</u>				
	5 313	70		
G. Belysning: Efter Kasseregnskabet	1 412	88	19 412	31
og Talg til Støbning af Lys og til Salg	23	12		
	1 435	100		
herfra drages Jordbrugets Forbrug af Lys og Olie	40	-		
			1 395	100
H. Brænde & Fyrkul: Efter Kasseregnskabet	3 595	58		
og for Kjørsel samt for leveret Brænde, konf. Jordbrugsregnskabet . .	600	96		
			4 196	34
I. Medikamenter, Instrumenter o. s. v.			576	112
K. Bibliotheket	107	16		
Reparation af Bøger	1	72		
			108	88
L. Kontorudgifter: Efter Kasseregnskabet			231	62
M. Materialier til Verkstederne: do.			1 714	103
N. Vask & Renholdelse	557	100		
og for udført Cellevask af Gaardspigen	36	-		
			593	100
O. Tilfældige Udgifter: Efter Kasseregnskabet	817	76		
og for Vedligeholdelse af de Syges Tøi, konf. Indtægtsiden	68	108		
Derhos ifølge Decision til Antegnelserne i Kasseregnskabet for 1871. .	7	62		
			894	6
P. Udlæg, som refunderes			2 205	73
Q. Renter & Afdrag: Efter Kasseregnskabet			4 373	79
Omdragssummer:				
1) For Hentning fra Byen, Skyds m. m.	750	-		
2) Hertil kan lægges de under Konto C. paa Indtægtsiden for Balancens Skyld opførte	302	60		
			1 052	60
Beholdning:				
1) Restancer efter Kasseregnskabet	19 302	52		
2) Kontanter	5 090	54		
			14 392	106
Summa			70 267	24

Beretning

om Rotvold Sindssygeasyls Virksomhed i Aaret 1873.

(Afgiven af Direktør L. Dahl.)

1. De Syges Antal, Indlæggelsestid og Hjemstavn.

Ved Aarets Begyndelse var Belægget 105, hvoraf 65 Mænd og 40 Kvinder; i Aarets Løb indlagdes 66 Mænd og 62 Kvinder, tilsammen 128. Ialt forpleiedes saaledes 131 Mænd og 102 Kvinder, tilsammen 233. Sygedagenes Antal udgjorde 50 488 og det gennemsnitlige daglige Belæg i Aaret var altsaa $138\frac{1}{3}$. Ved Aarets Udgang udgjorde Belægget 87 Mænd og 73 Kvinder, tilsammen 160.

Da Belægget paa Mandsafdelingen allerede i Løbet af Sommeren naaede det Antal, som ifølge Autorisationen kunde modtages, nemlig 85, blev først Tilladelse erhvervet til at overskride Antallet med enkelte, senere blev, — i Henhold til de af mig i den trykte Beskrivelse af Asylet Side 9-10 meddelte Oplysninger om Rumforholdene, — ved Indredepartementets Bestemmelse den tidligere Regel om, at Asylet kun skulde modtage 170 Syge, lige mange af hvert Kjøen, udvidet saaledes, at det for Fremtiden kan modtage 200 Syge, lige mange af hvert Kjøen.

Indlæggelsernes Fordeling paa Aarets forskjellige Maaneder sees af følgende Liste:

	Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.
Januar	4	6	10
Februar	6	2	8
Marts	4	6	10
April	5	9	14
Mai	7	6	13
Lateris	26	29	55

	Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.
Transport	26	29	55
Juni	11	5	16
Juli	3	4	7
August	6	6	12
September	10	4	14
Oktober	6	4	10
November	2	4	6
December	2	6	8
Tilsammen	66	62	128

Paa de 6 Sommermaaneder falder saaledes 76, paa de 6 Vintermaaneder 52 Indlæggelser; et lignende Forhold (omtrent som 3:2) fandt Sted det forrige Aar; som i forrige Beretning bemærket, bero de hyppigere Indlæggelser om Sommeren vistnok væsentlig paa, at denne Aarstid letter Indsendelserne fra de mange fjerntliggende Egne, som Asylet virker for.

De Indkomnes Hjemstavn vil sees af følgende Liste:

	Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.
Nordlands Amts Landdistrikt	11	15	26
Romsdals do. do.	10	11	21
Nordre Trondhjems do. do.	9	11	20
Søndre — do. do.	10	6	16
Trondhjem	8	5	13
Nordre Bergenhus Amts Landdistrikt	5	5	10
Lateris	53	53	106

	Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.
Transport	53	53	106
Tromsø Amts Landdistrikt ..	3	4	7
Finmarkens do. do.	4	-	4
Tromsø	2	-	2
Bergen	1	1	2
Hedemarkens Amts Landdistr.	1	1	2
Christians do. do.	-	1	1
Bodø	1	-	1
Christiania	1	-	1
Christiansund	-	1	1
Stenkjær	-	1	1
	66	62	128

2. De Syges Forpleiningsmaade, Alder, Stand og Ægteskabsforhold.

Da det ikke sjelden hænder, at Syge indlægges for privat Regning, men siden overgaa til Forpleining for offentlig Regning, og da det ogsaa har hændt, at det Offentliges Overtagelse af Forpleiningsudgifterne har fundet Sted efter de Syges Udskrivelse fra Asylet, saaledes at det kun tilfældigvis er kommen til min Kundskab, kan følgende Liste ikke tillægges fuld Sikkerhed med Hensyn til, hvem der virkelig har baaret Udgifterne.

	Indlagte for privat Regning.			Indlagte for offentlig Regning.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
Tilbageiggende fra 1872..	13	4	17	52	36	88
Indkomne i 1873	16	12	28	50	50	100
Tilsam. Behandlede i 1873	29	16	45	102	86	188
Udgaaede i 1873	12	8	20	29	20	49
Døde i 1873	-	-	-	3	1	4
	12	8	20	32	21	53

Tilbageiggende ved Udgangen af 1873 .....

17	8	25	70	65	135
----	---	----	----	----	-----

Af de tilbageiggende 17 Mænd, der oprindelig ere indlagte for privat Regning, vides 2 at være overgaaede til Forpleining for offentlig Regning, saaledes at af de Tilbageiggende den 31te December 1873 behandlede 15 Mænd og 8 Kvinder, tilsammen 23, for privat og 72 Mænd og 65 Kvinder, tilsammen 137, for offentlig Regning. Af disse 137 har jeg imidlertid for fleres Vedkommende Grund til at tro, at Udgifterne delvis bæres af Private, i Landdistrikterne navnlig paa den Maade, at den ene Femtedel, som af vedkommende Fattigkasse kan fordres refunderet til Amtskassen, udredes af Private.

Paa bedre Forpleining vare:

	Mænd.	Kvinder.	Tilsamm.
Tilbageiggende fra 1872	6	-	6
Indkomne i 1873	2	5	7
Tilsammen behandlede	8	5	13
Udgaaede i 1873	2	3	5
Overgaaet paa alm. Forpleining	-	1	1
	2	4	6
Tilbageigg. ved Aarets Udgang	6	1	7

De Indkomnes Alder sees af følgende Liste:

	Mænd.	Kvinder.	Tilsamm.
10 til 15 Aar	1	1	2
15 - 20 —	5	7	12
20 - 30 —	21	23	44
30 - 40 —	21	11	32
40 - 50 —	11	14	25
50 - 60 —	4	3	7
60 - 70 —	3	2	5
70 - 80 —	-	1	1
	66	62	128

Den Stand, til hvilken de Indkomne hørte, sees af følgende Liste:

	Mænd.	Kvinder.	Tilsamm.
Bondestanden	42	46	88
Dagarbejderstanden	9	6	15
Embedsstanden	4	2	6
Forskjellige Funktionærer ..	1	2	3
Haandværkerstanden	5	1	6
Handelsstanden	1	2	3
Skolelærerstanden	1	-	1
Sømandsstanden	3	3	6
	66	62	128

De Indkomnes Ægteskabsforhold sees af følgende Liste:

	Mænd.	Kvinder.	Tilsamm.
Giftede	23	22	45
Ugiftede	40	36	76
Enker og Enkemænd	2	4	6
Ubekjendt	1	-	1
	66	62	128

3. Sygdomsvarighed før Indlæggelsen og foregaaende Anfald.

Sygdommens Varighed før Indlæggelsen sees af følgende Liste:

	Mænd.	Kvinder.	Tilsamm.
Under $\frac{1}{2}$ Aar	25	34	59
$\frac{1}{2}$ til 1 —	9	9	18
1 - 2 —	7	4	11
Over 2 —	23	15	38
	64	62	126

2 til Observation indlagte Personer ere ikke medregnede paa denne Liste.

Foregaaende Sygdomsanfald oplystes at have været tilstede hos 11 Mænd og 18 Kvinder, tilsammen 29; deraf 1 hos 4 Mænd og 13 Kvinder, flere hos 7 Mænd og 5 Kvinder.

4. Aarsagsforhold.

Af de i Aarets Løb til Behandling indkomne 126 Sygdomstilfælde kunde i 31 intet Paalideligt oplyses om Aarsagsforholdene; i de øvrige 95 Tilfælde (45 Mænd og 50 Kvinder) synes følgende Indflydelser at have gjort sig gjeldende i større eller mindre Grad.

	Mænd.	Kvinder.	Tilsamm.
Smertelige Sindsindtryk	12	26	38
Arveligt Anlæg	15	18	33
Afkræftelse af forskjellig Art og Oprindelse	3	14	17
Drik	12	-	12
Selvbesmittelse	10	-	10
Religiøse Sindsbevægelser	4	3	7
Svangerskab og Barselseng	-	6	6
Forskjellige gastriske Sygdomme	4	1	5
Stød paa Hovedet	2	1	3
Slet Behandling i Barndommen, forsømt Opdragelse	-	3	3
Febersygdome	3	-	3
Menstruationssygdomme	-	2	2
Syphilis	1	-	1
Ørebetændelse	-	1	1
Skarlagensfeber	-	1	1

Idet paa den her meddelte Liste ifølge den sædvanlige Ulempe ved det Slags Fremstillinger prædisponerende Aarsager og Leilighedsaarsager komme til at staa om hinanden, er det en Selvfølge, at i et større Antal af Tilfælde 2 eller flere af de nævnte Indflydelser have virket samtidig. Foruden det arvelige Anlæg, som naturligvis gjør sig gjeldende i Forbindelse med de forskjellige Aar-

sager, er navnlig Afkræftelse og smertelige eller religiøse Sindsbevægelser den sædvanligste Kombination.

Om 54 af de i Aarets Løb indkomne Syge er oplyst, at de have sindssyge Slægtninger, deraf 23 Mænd og 31 Kvinder; som det af den meddelte Liste sees, er kun i 33 af disse Tilfælde arveligt Anlæg anseet for saa sandsynligt, at det er bleven opført (jfr. mine Bemærkninger herom i forrige Beretning); 13 Mænd og 11 Kvinder nedstammede direkte fra Sindssyge.

En nærmere Redegjørelse for Beskaffenheden af de smertelige Sindsindtryk, der ere blevene optegnede som Sygdomsindflydelse, gives i følgende Liste:

	Mænd.	Kvinder.	Tilsamm.
Penge- og Næringsssorg	5	2	7
Andre huslige Sorger	2	6	8
Kjærlighedssorg	-	5	5
Skræk	-	3	3
Anger	1	1	2
Ærgrelse og Modgang af forskjellig Art	4	9	13
	12	26	38

Som Exempel paa en heldigvis sjelden Samvirken af forskellige Aarsagsindflydelser meddeles følgende Sygehistorie:

B. H., 25 Aar gammel, født i Finland. Faderen, en til Finmarken indflyttet Kvæn, har været sindssyg. Hun har havt god Helbred og blev for 6 Aar siden gift med en Handelsmand; det indbyrdes Forhold mellem Ægtefolkene siges at have været godt. I Løbet af disse 6 Aar fik hun 5 Børn og gav jevnlig Die, samtidig med at hun var frugtsommelig. I Februar 1873 faldt hendes ældste Søn ned i et Hul i Isen og druknede. Kort efter kom hun i Barselseng og laa syg 3—4 Uger efter. Paa denne Tid begik Manden Selvmord ved Hængning, som det siges paa Grund af mislige pekuniære Forhold. Da begyndte hun at klage over sine Synder, og Talen blev snart forvirret. Hun blev indlagt paa Tromsø Sygehus, hvor hun ytrede Fordømmelsesfrygt, men bedredes under Brug af Opium og blev hjemsendt. I Hjemmet viste hun Tilbøielighed til at flakke om og blev heftig og voldsom, naar hnn hindredes deri. Hun blev sendt tilbage til Tromsø Sygehus og derfra den 1ste August indlagt i Asylet. Hun var ved Indkomsten noget mager og anæmisk og viste sig afvexlende, snart urolig og vandrende omkring med Tilbøielighed til at klæde sig af og slaa Ruder ud, snart igjen roligere og istand til Haandarbeide. Hun røbede dog til enhver Tid stærk Forvirring. Stemningen vexlede mellem Graad og Latter. Efter omtrent 6 Maaneders Forløb

kommer hun nu fremdeles let i heftig Sindsbevægelse og røber især da, at der endnu er megen Uklarhed tilstede i hendes Forestillinger. Til sine Tider er hun meget arbejdsom og flink, og undertiden kan hun føre en fuldkommen sammenhængende Samtale.

5. Sygdomsformerne. De Udgaæede og Døde.

Antallet af de forskellige Sygdomsformer vil sees af Aarslisten.

Som Exempel af Sygdomsklassen Monomani meddeles følgende Sygehistorie:

A. N. 52 Aar gammel, Gaardmands søn, kom som Handelsbetjent til en By, hvor han senere etablerede Handel. Under en Krise maatte han opgive sit Bo og blev derefter dømt til 8 Maaneders Strafarbejde for svingagtig Fallit. Senere blev han Fabrikbestyrer, indtil han paa Grund af Sindssygdom maatte fratræde denne Stilling og kom under offentlig Forsørgelse. I Asylet indlagdes han 16de August 1873. Gift i 25 Aar, Konen døde 8 Maaneder før Indlæggelsen, 9 Børn. Han roses som en stræbsom og ædruelig Familiefader og skal have haft god Helbred, indtil nærværende Sindssygdom begyndte. Han har haft ret gode Evner, men synes ikke at have været nogen oplyst Mand. Under den mod ham anlagte Sag for svingagtig Fallit har han efter Familiens Sigende neppe nogensinde været sig nogen moralsk Skyld bevidst, og Haabet om at blive frikendt gjorde Spændingen under den vidtløftige Sags Gang saameget større. Denne Spænding under en langvarig Husarrest, endelig Straffen samt Bekymringerne over hans egen og Familiens økonomiske Undergang gjorde ham i høi Grad pirrelig, uden at Familien dog i denne Periode bemærkede noget Sygeligt. Imidlertid blev en ny Sag anlagt imod ham for Falskneri; i denne blev han ved Underretten dømt skyldig, ved Overretten frikendt for videre Tiltale og ved Høiesteret ganske frikendt. Efter denne Frikjendelse opstod den ubegrundede Mening hos ham, at han i Dommens Præmisses ogsaa var bleven erkjendt uskyldig i den første Sag, hvorfor han allerede havde lidt Straf. Efterhaanden begyndte han nu at paastaa, at Regjeringen eller Finantsdepartementet var bleven dømt til at yde ham en overmaade stor Erstatning, og at Regjeringen havde tilbageholdt denne Dom. Allerede for flere Aar tilbage henvendte han sig i denne Anledning til Stortinget, og han fremviser nu som Bevis paa Rigtigheden af sin Paastand en Skrivelse fra Stortingets Arkivar, ifølge hvilken hans andet Andragende til Stortinget om at faa Domsakterne og Erstatningen udleverede, ikke, som det første Andragende, er bleven henlagt, hvilket han forstaar Betydningen af,

men vedlagt Protokollen, noget, som efter hans Mening betyder godkjendt og indrømmet, da det er den samme Form, som benyttes ved kongelige Meddelelser. Siden han kom i Besiddelse af dette Dokument, har han troet, at det især var underordnede Embedsmænd, som forholdt ham Erstatningen, hvilken han har ytret løber op til 60,000 Spd., deraf 15,000 Spd. hos vedkommende Stiftamtmand. Hans Breve i denne Anledning, i hvilke der før var noget Sammenhæng, ere nu blevne ganske meningsløse, og Sorgen over hans Kones Død antages væsentlig at have bidraget til at forværre hans Tilstand. Uagtet vedkommende Politimester fra Departement og Stiftamtmand havde faaet Opfordring til at træffe Anstalter i Anledning af hans mentale Tilstand, fandt han ikke tilstrækkelig Grund til Patientens Indsættelse i Asyl, førend det erfarede, at han var bleven voldsom i Hjemmet. Familiens Medlemmer havde tidligere, dels af Tillid til hans Sags Godhed, dels for ikke at opirre ham, gjerne talt ham efter Munden, men da Forvirringen tiltog, og han bl. a. ogsaa paastod, at visse Privatmænd sad inde med Erstatningssummen, blev dette for vanskeligt, og ved mindste Modsigelse for han da op i fuldt Raseri. Efter et saadant Udbrud, under hvilket det var kommen til grove Haandgribeligheder, indlagdes han i Asylet. Han er ikke mager, Haaret graasprængt, opmærksomt Blik, i Regelen ret roligt og fornøiet Ansigt, især efterat de første Dage vare forløbne. De legemlige Funktioner synes at være i Orden, han sover og spiser godt og lader til at finde sig ret vel ved Anstaltlivet, idet han i sit Hjem i den senere Tid nok har lidt nogen Mangel og haft det ubekvemt. Imidlertid forlanger han at faa sin Sag undersøgt og betvivler ikke, at Lægen derefter vil give ham den fuldeste Ret. Naar Talen ikke kommer hen paa hans Sag, viser han sig som en sundt dømmende Mand, han hjælper og taler de andre Syge tilrette, konciperer og skriver deres Breve ganske korrekt; deltager ogsaa med Dygtighed i de forskellige Gjæringer, som forefalder. Endog sin egen Sag forklarer han fra først af med en vis Ro, men fæster sig altid ved, at hans Krav blev vedlagt Protokollen. Han ser med et overlegent Smil paa Lægen, naar denne ytrer Tvivl om hans Forstaaelse af denne Omstændighed, og er overbevist om, at et uendeligt kompliceret Væv af Intriguer og Komplotter er virksomt imod ham for at forholde ham hans Ret. „11 Selymord have allerede fundet Sted paa Grund af min Sag.“ Han opregner derpaa en Række af afdøde Embedsmænd og Advokater; mange Mord, forsikrer han, ere ogsaa begaaede i Sagens Anledning. Den mindste Modsigelse under denne Forklaring, og medens han sysler med de for det Meste intetoplysende Papirer, bringer ham

i Fyr og Flamme, Øinene lyne, og Udtrykket bliver vildt. Modsiges man ham ikke, men lader ham uimodsagt sysle med sine mange Akter, eller viser man ham den Medfølelse, som hans mange Skuffelser og Lidelser naturlig fremkalder, bliver han meget fornøiet, en Fornøielse, som steg til exalteret Glæde, da han ved sidste Storthings Sammentræden læste sit Navn i Aviserne, som den, hvis Sag igjen (gjennem en før hans Indlæggelse erhvervet Kommissionær) var bleven indbragt for Storthinget. Halucinationer ere ikke iagttagne.

I en Anmeldelse af Norges officielle Statistik C. No. 5 b er der udtalt den Mening, at i vor officielle Statistik indtil videre kun de Benævnelser, som Dr. Major har opført paa de af ham forfattede Listeschemata, bør benyttes. Skulde denne Mening efterfølges, maatte det her meddelte Tilfælde formentlig indordnes enten under Melancholi, Mani eller Dementia; for at faa det ind under den første af disse Kategorier, maatte man vel fæste sig ved den Syges Forestillinger om Forurettelse, for at faa det ind under den anden ved Raseriudbrudene under Modsigelse og ved de store Tal, under den tredje ved Vrangforestillingerne. Valget forekommer mig vanskeligt og vil efter min Mening aldrig træffe det rette, fordi en særegen Form foreligger. Den af mig optagne Benævnelse for denne er ialfald neppe saa vildledende som Benævnelsen Stupiditas for den stuporøse Form af Melancholi.

Af de 44 i Aarets Löb som helbredede Udskrevne har jeg senere været istand til at opnaa Underretning om 40. Af disse befandt 36 sig vel, medens hos 4 Sygdomssymptomer atter havde vist sig. Hos den ene af disse, som igjen er indlagt paa Asylet, indtraf Recidivet efter Barselseng.

Af de 9 i forbedret Tilstand udskrevne ere 8 udgaaede efter vedkommende Rekvirents Forlangende imod mit Raad. Af disse 9 Syge har jeg faaet Underretning om de 6. Af dem ansaaes de 4 for helbredede, og hos de øvrige 2 vedvarede den forbedrede Tilstand.

Om de 4 i Aarets Løb Døde meddeles følgende Oplysninger:

M. T., 56 Aar gammel, gift Gaardmand fra Salten, betegnet som svagelig. Siden hans ældste Søn døde ved Drukning for 4 Aar siden, har han været mørk og sløv; han har anstrængt sig meget og lidt af Næringsorg. Under Udskiftning af den Gaard, hvori han eiede en Part, afgav han i Sommeren 1872 urigtig Forklaring, maaske var han dog dengang allerede syg, ialfald under Indflydelse af en sygelig Ængstelse for Udfaldet. Derpaa fulgte Samvittighedsnag og Søvnløshed, senere Forfølgelsesfrygt; i enhver Fremmed saa han en Retsbetjent, som kom for

at arrestere ham. Han søgte at undvige, tilsidst kom der Raseriudbrud. Han indlagdes i Asylet 1 September 1872, var mager, taus og sutrende, talte kun halve, afbrudte Ord, hvoraf det fremgik, at han troede sig dødsdømt og hidsendt, for at Dommen skulde fuldbyrdes. Han gjorde Anstalter til Hængning og forsøgte, da han stadig blev paapasset, at strube sig med Halstørklædet. Afføringen var træg, Extremiteterne kjølige. Han brugte Dec. rhamnifrangulæ, lunkne Bad med kolde Afrivninger. Madlysten var længe ret god, men aftog efterhaanden. Sløvhed og Kraftløshed tiltog, Udtømmelserne afgik uvilkaarlig, han maatte ligge, fik Liggesaar og døde den 1 August 1873. Ved Sektionen fandtes hypostatisk Pneumoni i begge Lunger, forresten intet Mærkeligt.

N. N., 57 Aar gammel, Husmand fra Nordland, gift i 20 Aar, i de sidste 12 Aar for det Meste sengeliggende af rheumatiske Affektioner. Har 2 Gange havt Gonorrhoe og lige til sidste Vaar været hengiven til Selvbesmittelse. For 8 Aar siden et kort Anfald af Sindssygdom med Selvmordstanker. Forholdene i Hjemmet under hans lange Sengeliggende bleve mere og mere pinlige; Konen og Børnene tilsidesatte ham, og en for ham yderst krænkende Begivenhed indtraf. Efter længere Tids ængstende og trykkende Fornemmelser under Brystet indtraadte i Septbr. 1872 et Udbrud af Raseri, under hvilket han skreg, slog om sig, bed og rev sig og søgte at rende Hovedet mod Væggen. Efter 3 Døgn sank han hen i Udmattelse, men Anfaldene, under hvilke han vægrede sig for at spise, gjentog sig oftere. Han indlagdes 5te December 1872, yderst mager og svag, næsten sammensunken, med ustø Gang, nogen Hoste med purulent Expektorat, Urinladningen oftere uvilkaarlig. Sindsstemningen nedtrykt, Tale og Handlinger fuldkommen naturlige. Han døde den 21 Februar 1873. Sektionen viste flere forkalkede Partier i Arcus aortæ samt en Fortykkelse i Væggen af arteria basilaris. De tynde Hinder paa Hjernens Overflade vare opake langs Karrene samt paa enkelte Steder paa Konvexiteten ved Bindevævsstrengene forbundne med dura mater. I Sideventriklerne ikke ubetydeligt Serum. Begge Lunger tildels fasthængende ved Brystvæggen, i Spidsen noget indskrumpede, stærkt ødematøse. En Del purulent Slim i Bronchierne. Bronchiektasisk Kaverne bagtil og nedad i høire Lunge. Venstre Nyre stor med fast, blodfattigt Væv og ikke ringe Mængder af purulent Vædske i de udvidede Urinkanaler; Blærevæggen fortykket med Trabekler, ingen Katarrh i Slimhinden.

J. T., 17 Aar gml., Husmandssøn fra nordre Trondhjems Amt. Faderen og flere i Familien have været sindssyge. Der oplystes om den Syge kun, at han havde

lidt af asthmatiske Anfald, at der 2—3 Uger før Indlægelsen havde ytret sig nedtrykt Sindsstemning med religiøse Skrulper, hvorefter han hurtig var gaaet over i „Raseri“. Ved Indkomsten 6 Juni 1873 var han stærkt hallucineret, havde Samtaler med imaginære Personer, talte og skreg uafslædig, ituslog Ruder, klavrede og hoppede, engang meget høit fra Observationsgangen og ned paa Cellegulvet, dog uden at beskadige sig. Fik lunkne Bad med kolde Omslag paa Hovedet og Opium. Den 20 Juni bemærkedes en Pusansamling paa Dorsalfladen af høire Mellemfinger, hvilken udtømtes; den 28 Juni Svulst og Ansamling i høire Knæled; den 27 Juli Pusansamling fortil paa venstre Laar og den 31 Juli Pusansamling paa venstre Pegefinger. Imidlertid sank Kræfterne, der kom Liggesaar, og Døden indtraadte den 10 August. Ved Sektionen fandtes: Hjerneskalen paa et Par Steder næsten gjennemboret af Pacchioniske Granulationer. De tynde Hjernebinder opake langs Karrene. Hjernesubstansen fast, Kommissurerne usædvanlig seige. Noget Odem i begge Lunger. Hjertets venstre Halvdel noget hypertroferet. I høire Hjertekammer betydelige hvide Fibrinkoagler, der gaa ud i Pulmonalarterien, i venstre Hjertekammer mindre lignende. Vand, der heldes i Aorta, flyder igjennem. Efter Opklipping sees af den ene Klappe kun nogle fillede Rudimenter, den anden er spaltet i to, den tredje sund. Det nærmeste Parti af Aortas indre Hinde i nogen Udstrækning gulagtig og lidt ujevn. I Underlivsorganerne bemærkes intet Sygeligt. Stort pusfyldt Cavum mellem Musklerne paa hele Forfladen af venstre Laar; Benene i høire Mellemfingers 2 yderste Led blottede og morskne.

E. H., 33 Aar gammel, Inderstkone fra Romsdal, 2 Børn, om tidligere Helbred intet oplyst, blidt Gemyt. 3 Uger før Indlæggelsen havde hun beskyldt en Husfælles Kone for Tyveri af noget Uld og blev i denne Anledning heftig skræmt og truet med Politi af denne Husfælle. Natten derefter sov hun ikke, Dagen efter havde hun allerede stærke Raserianfald afvejlende med Kramper, hvilke sidste dog ophørte 4—5 Dage før Indlæggelsen; under Raserianfaldene kastede hun sig om, blottede sig og talte usædelig, slog og bed, bandede, raabte „Ulden min, Ulden min“ og Husfællens Navn. Indkom 10 Januar 1872. Tilstanden undertiden som ovenfor beskrevet, oftere dog mindre heftig, men altid fuldstændig forvirret, med uvilkaarlige Udtømmelser og tildels Næringsvægring. Hun fik Bromkalium, Morphin i mindre Doser og 1 Times Bad daglig. Der indtraadte efter 2 Ugers Forløb større Ro, men en høi Grad af Imbecillitet vedvarede ligetil hendes Død, idet hun neppe engang kom til at udtale hele Ord,

men stadig lallede som et Barn. Sindsstemningen var den hele Tid noget ængstelig, men mild og venlig. Strax der indtraadte saamegen Stilhed, at en fysikalsk Undersøgelse kunde foretages, bemærkedes i begge Lunger Tegn paa temmelig fremskreden Phthisis; hun fik gjentagne Gange Hæmoptyse og døde den 28 April 1873. Sektionen viste dura mater fortykket, især bagtil, hvor den i et stort Parti var sammenvokset med de tynde Hinder, og hvor der tilhøre for Sulcus longitudinalis fandtes indleiret i den en Forbening af Størrelse som en Kaffeboerne. Hjerne-substansen stærkt blodpunkteret. Rigelig Tuberkelaf-sætning og større og mindre Kaverner i begge Lunger. I Duodenum, omtrent en Tomme nedenfor Pylorus, et aflangt Substanstab af en Sølvtoskillings Størrelse med glatte Rande og Bund, sortbrunt af Farve, der gaar næsten til Serosa. Længere nede i Duodenum et lignende af samme Størrelse og Beskaffenhed samt to mindre. Slimhinden forøvrigt bleg.

Af de 2 til Observation indlagte Personer var den ene en omflakkende Betler, der tidligere efter Lægeerklæring som formøntlig Idiot var bleven erklæret utilregnelig, men hvis Opførsel i en Varetægtsarrest havde været meget voldsom og usømmelig. Manden maatte antages at have smaa Evner, men beregnet Simulation eftervistes. Den anden var en dimitteret Straffange, der led af Epilepsi med forbigaaende maniakalske Anfald og uden Grund var mistænkt for Simulation.

6. Behandlingen.

Til Oplysning om den medicinske Behandling vil der allerede i de i forrige og i nærværende Aarsberetning optagne Uddrag af Sygehistorier findes endel Bidrag.

Som Exempel paa stærke Muskelsmerter med Træthed og Hvileløshed som Følge af langvarig Brug af Chloralhydrat*) meddeles følgende Uddrag af en Sygehistorie:

N. N., 39 Aar gammel, ugift Handelsmand. Har været tilbøielig til Drik og 3 Gange lidt af Delirium tremens. Efter sidste Anfald, under hvilket han havde baade Syns- og Hørelshallucinationer samt heftig Dødsangst, vedbleve Hørelshallucinationerne, idet han stadig hørte Stemmer, der talte med hinanden, udstødte Skjeldsord mod ham og hindrede ham i at sove. I den sidste Tid troede han, at det var Frimurere, der efterstræbte ham. Undertiden sagde en Stemme: „stik ham i Laaret“, og han følte da tydelig et Naalestik, eller han følte, at man efter Ordre aabnede Hovedhulheden og lukkede den osv.

*) Jfr. Allgem. Zeitschrift für Psychiatrie, 28 Bd.: Klinische Beobachtungen über Chloral-Hydrat, von Dr. von Gellhorn, zweiter Arzt der Prov.-Irren-Anstalt bei Halle.

Han har truet med Selvmord, hvis Stemmerne ikke hørte op, og maatte hindres fra at klage for Øvrigheden. Indkom 16 April 1872, var da fuldt overbevist om, at Stemmerne og de mange abnorme Fornemmelser, hvorunder han led, kom fra „Væsener“, hvis Navne han ikke turde nævne, da de sagde ham, at han isaafald vilde være dødsens. Søvn ringe, Afføringen træg. Han begyndte flittigt at deltage i Høvearbejde, fik Afrivninger om Morgen, Dec. frangulæ eller Pülnavand til Afføring og Chloralhydrat 2,00 om Aftenen. 8 Mai D. Chloralhydrat 4,00 om Aftenen. 12 Juni Søbad istedetfor Afrivninger. I Juli blev Søvn bedre; 20 Juli fik han istedetfor Chloral en liden Dosis Chloralmorphinopløsning, men paa Grund af næsten fuldstændig Søvnløshed fik han 23 Juli igjen Chloralhydrat 3,00 om Aftenen. 19 August utilstrækkelig Søvn. D. 4,00. 23 September. Igaar ophørte han med Søbad. Rep. Afrivninger. 23 November. Søvn i nogen Tid meget ringe, uagtet han enkelte Aftener har faaet indtil 6,00. Han er mere urolig tilsinds; Hallucinationerne vedvare. I den sidste Tid klager han over Mathed og Lemsterhed, især i Læggene. Han afmagres. 18 Januar 1873. Søvn fremdeles daarlig, enkelte Nætter ingen. Han er betydelig afmagret, Kræfterne smaa, Huden tør, vissen. En Mængde Fornemmelser i Lemmerne; han føler Trækninger og Uro i Ben og Arme samt betydelig Lemsterhed, saa han i Sengen maa dreie og vende sig uafsladdelig uden at finde Hvile paa nogen Side. Sep. Chloralhydrat. D. Sulphat. morphic. 0,02 vesp. 19 Januar. Ingen Søvn, urolig. 20 Januar. Et Par Timers Søvn. 21 Januar. 1½ Times Søvn. Hed og opspillet; fanger Fluor. 22 Januar. Ubetydelig Søvn, forlod Værelset, saa Gjedbukke og Rotter. 23 Januar. 5 til 6 Timers Søvn. Uroen og Smerten i Lemmerne mindre. 24 Januar. God Søvn. 15 Februar. Søvn som oftest god. Huld og Kræfter betydelig forbedrede, arbejder og spadserer. De pinlige Fornemmelser ganske ophørte.

Bedringen indtraadte 5 Dage efter Seponeringen af Chloralhydrat. Patienten havde selv altid paastaet, at han ikke taalte Morphin, og da han i sin beængstede Tilstand led overordentlig ved Søvnløsheden, nærdes Betænelighed ved at berøve ham Chloralhydratet, i hvilket han selv fandt sin bedste Trøst.

I Juli 1873 blev Søvn igjen daarlig, og han fik da et Par Aftener igjen en ringe Dosis Chloral; men allerede efter 2 Doser angav han pinlige Fornemmelser af Uro og Ømhed i Lemmerne, som svandt efter Ophør med Medikamentet. Han brugte da i omtrent 2 Maaneder Bromkalium i Forbindelse med smaa Doser Morphin og kom

sig godt udover Høsten; alle Forfølgelsesideer ophørte, der kom fuld Sygdomserkjendelse; ved legemlig Anstrængelse kunde han endnu af og til høre Stemmer, men forklarede, at det var hans egne Tanker, og at han kunde faa dem til at sige, hvad han vilde (?). 13 April 1874 udskreves han helbredet.

Ogsaa i denne Sommer var Søns Temperatur tilstrækkelig høi til, at Søbadene kunde benyttes i temmelig stor Udstrækning og med god Virkning.

Mekaniske Tvangsmidler benyttedes, som af Listen vil sees, i Aarets Løb kun i et enkelt Tilfælde, idet Hænderne en kort Tid befæstedes til Livbeltet paa en syg Kvinde, der gjorde de mest energiske Forsøg paa at udstikke sine Øine med Fingrene.

7. Adspredelse, Arbeidsvirksomhed og Gudstjeneste

fandt Sted i det Væsentlige som i forrige Beretning anført. Herr Pastor Krogness's Sangøvelser med de Syge af begge Kjøen fortsattes med uformindsket Interesse. I 2 almindelige Festligheder — den ene St. Hansaften ude, den anden i Julen paa Kvindesidens Afdeling for rolige Syge — deltog begge Forpleiningsklasser i Fællesskab uden Anstød. Desuden have de i Asylet boende Funktionærer og deres Familier af og til tilbragt Aftenerne sammen med de Syge i Afdelingerne for rolige Syge af Stand.

For Arbeidsvirksomhedens Vedkommende henvises til den medfølgende Liste, hvoraf det sees, at gjennemsnitlig 64,8 pCt. af de Syge have været daglig beskjeftigede. Til Industriudstillingen i Drammen hendsendes forskjellige af de i Asylet ved de Syge tilvirkede Gjenstande, og Asylet modtog Medaille af 2den Klasse med Diplom for strikkede og heklede Sager samt Uldgarn.

8. Sundhedstilstanden

var god. De indtrufne Sygdomstilfælde sees af vedfødte Liste. (Se Tabellen paa næste Side.)

9. Asyls økonomiske Stilling

fremgaar af vedlagte Oversigt.

For at erfare Asyls virkelige Udgifter i Aarets Løb maa fra det i Oversigten paa Udgiftssiden opførte Beløb
37 393 Spd. 14 Sk.
fradrages Udgiftsposten S. (Indkjøb
af Jord m. m.) endvidere Behold-

Lateris 37 393 Spd. 14 Sk.

Intercurrente Sygdomstilfælde i 1873.

Sygdomme.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Tilsammen.			Døde.
													Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.	
Abcessus	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-
— faucium	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Conjunctivitis	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	2	-
Dacryocystitis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-
Diarrhoea	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-
Elephantiasis græcor.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Erythema nodos.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-
Fractura	-	1 ¹⁾	-	-	-	-	-	-	1 ²⁾	-	-	-	2	-	2	-
Hæmoptysis	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	2	1	3	-
Helminthiasis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Lymphangitis	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Morbus Brighti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-
Otitis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2	-
Phlegmone	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-
Polypus uteri	-	-	-	-	-	-	-	-	1 ³⁾	-	-	-	-	1	1	-
Scabies	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Tuberculosis pulmonum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	1 ⁴⁾
	5	4	-	1	-	-	-	2	2	3	7	-	12	12	24	1

¹⁾ Fractura costæ ved et Fald mod en Vedstabel. ²⁾ Fractura costæ, der opstod, idet Vedkommende af en anden Patient blev stødt overende mod en Bænk. ³⁾ Operatio. ⁴⁾ Asylets Bud, 26 Aar gammel, død i Decbr.

Transport 37 393 Spd. 14 Sk.

ningerne i Kontanter og Restancer samt Indtægtsposterne B., C., D., E., F., G. og H.; endelig det Beløb, som Asylets andre Beholdninger med Fradrag af ubetalte Regninger den 31 Decbr. 1873 udgjorde mere end 31 Decbr. 1872, nemlig 1 107 Spd. 84 Sk., tilsammen . . . . . 20 992 — 58 -

Fordeles Resten . . . . . 16 400 Spd. 76 Sk. paa de 50 488 Sygedage, udkommer en Udgift af 38,9 Skilling for hver Sygedag.

Af Oversigten sees, at Asylet ved Aarets Udgang havde et Overskud af 13 790 Spd. 82 Skill. Overskudet ved Udgangen af 1872 udgjorde ifølge forrige Beretning 6 676 Spd. 58 Skill. Dertil maa dog lægges Værdien af

Jordbrugets Beholdninger den 31 December 1872, som ikke var medregnet, men som udgjorde 1 145 Spd 4 Sk. Drages Summen af de 2 sidstnævnte Beløb, 7 821 Spd. 62 Sk., fra Overskudet den 31 December 1873, udgjør Forskjellen, 6 177 Spd. 116 Sk., Asylets Fremgang i det forløbne Aar. Det til Asylets Drift i Aarets Løb hævdede Tilskud af Statskassen udgjør 6 500 Spd., og Asylet sees saaledes allerede i det andet Aar af sin Virksomhed og med et ufuldstændigt Belæg (gjennemsnitlig omtrent 138 Syge) paa det Nærmeste at have dækket sine Udgifter.

For Budgetterminen fra 1 Juli 1874 til 30 Juni 1875 er intet Tilskud begjæret, og den ved de tidligere Tilskud erhvervede Kapital kan, foruden at tjene som Driftsfond, ogsaa ansees for tilstrækkelig til deraf at udrede de Indkøb af Inventarium, som den trufne Bestemmelse, om at Asylet istedetfor 170 kan modtage 200 Syge, vil medføre.

Balance-Oversigt

over Indtægts- og Udgiftsbeløb efter de forskjellige ved Rotvold Asyl førte Regnskaber
for Aaret 1873.

Indtægt.

	Spd.	Skill.	Spd.	Skill.
Beholdning fra Aaret 1872:				
1. Restancer	3 112	27		
2. Kontanter	1 302	49	4 414	76
Tilskud af Statskassen:				
1. Hævet Resten for Terminen 1872—73	4 000	-		
2. Hævet paa Terminen 1873—74	2 500	-		
3. Hævet de til Kjøb af Jord m. m. bevilgede Midler	6 000	-	12 500	-
A. Kurpengene udgjorde . . . . . hvoraf var indbetalt 11 194 Spd. 58 Sk.			15 870	68
B. Erstatning for Beklædning til Syge à 12 Spd. aarlig (B).				
C. og andet Udbytte af Arbeidsvirksomheden (C).				
Erstatningen for Beklædning à 12 Spd. aarlig udgjorde	1 239	46		
hvoraf var indbetalt 857 Spd. 82 Sk.				
Anden Indtægt af Arbeidsvirksomheden	259	106	1 499	32
Beholdningerne af Beklædningsgjenstande, af Materialier til Arbeidsvirksomheden og af forarbejdede Gjenstande, der ved Udgangen af 1872 taxeredes til 936 Spd. 91 Sk., er ved Udgangen af 1873 taxeret til 890 Spd. 61 Sk. Naar Forskjellen 46 Spd. 30 Sk. lægges til den paa Udgiftssiden under M. opførte Sum 1 188 Spd. 20 Sk., og den derved fremkomne Sum 1 234 Spd. 50 Sk. fradrages den opførte Indtægtssum 1 499 Spd. 32 Sk., bliver Forskjellen 264 Spd. 102 Sk. Udbyttet af Arbeidsvirksomheden (Husgjerning, Vedskjæring, Jord- og Havearbejde ikke medregnet).				
D. Haven:				
1. Grønsager, leverede til Asylet for	203	16		
2. Solgt for	-	104	204	
E. Jordbruget:				
1. Viktualier, Melk og Kjød, leverede til Asylet	1 671	102		
2. Diverse Kjørsel for Asylet og Haverne	330	48		
3. Forskjellige kontante Indkomster	144	104		
nemlig:				
a. For solgte Viktualier, Kjød, Kalve, Huder, Skind m. m.				
	131 Spd.	20 Sk.		
b. Pladsafgifter	11	— 72		
c. Betaling for militær Transportskyds	2	— 12		
	144 Spd.	104 Sk.	2 147	14
Lateris			36 635	70

	Spd.	Skill.	Spd.	Skill.
Transport			36 635	70
Udgiftssiden udviser en Udgift af 2 071 Spd. 14 Sk., hvorefter Indtægten bliver 76 Spd. Hertil maa lægges 262 Spd. 56 Sk., som Beholdningerne den 31 Decbr. 1873 vurderedes til mere end 31 Decbr. 1872. (I Beretningen for 1872 var Værdien af Jordbrugets Beholdninger ved Aarets Udgang ikke anført. Den var ansat til 1 145 Spd. 4 Sk.) Lægges dertil endvidere de til Drænering anvendte 97 Spd. 84 Sk. samt 100 Spd. for stedfunden Forøgelse af Besætningen paa Jordbrugets egen Regning, udgjør Overskudet 536 Spd. 20 Sk. Aaret var et godt Middelsaar.				
F. Refusion for Udlæg:				
Efter Bogstav Q., Udgiftssiden, androg de midlertidige Udlæg til . . . hvoraf var tilbagebetalt 315 Spd. 100 Sk.			384	10
G. Bospisningen:			37 019	80
1. Kontant ved Salg af Melk og Fløde fra Kjøkkenet	174	110		
2. Ligesaa ved Extrabospisning i Asylet	128	76		
3. Ligesaa ved Salg af Smaaigrise	12	-		
			315	66
H. Forskjellige Indtægter:				
1. Renter af indsatte Penge i Norges Bank	40	-		
2. For Salg af ledige Olietræer	6	48		
3. Andre tilfældige Indtægter	11	60		
			57	108
Summa			37 393	14

Udgift.

	Spd.	Skill.	Spd.	Skill.
A. Lønninger:				
Efter Kasseregnskabet udbetalt			3 219	33
B. Kost			8 642	79
hvoriblandt til Jordbruget for Viktualier, Melk m. m. 1 671 Spd. 102 Sk. og for Kjørsel . . . . . 118 — 72 - Fordelt paa Bospisningsdage for Syge og Betjente udgjør Bospisnings- udgiften for begge Forplejningsklasser 15,6 Skilling daglig.				
C. Til Arbejdspenge og Adspredelse til de Syge er udbetalt			241	83
D. Til Bygningernes og Vandledningens Vedligeholdelse udbetalt			537	20
E. Til Inventariets Vedligeholdelse			792	68
F. Belysningen. Hertil udbetalt			784	53
hvoraf den 31 Decbr. 1873 havdes en Beholdning, værd 188 Spd. 44 Sk. eller omtrent 53 Spd. mere end 31 December 1872. Virkelig Udgift altsaa omtrent 730 Spd.				
Lateris			14 217	96

	Spd.	Skill.	Spd.	Skill.
			14 217	96
			2 762	74
G. Brændsel. Hertil udbetalt				
Værdien af Beholdningerne den 31 Decbr. 1873 ansloges til 1 312 Sp. 20 Sk. eller omtrent 204 Spd. mere end 31 Decbr. 1872. Virkelig Udgift altsaa omtrent 2 560 Spd.				
H. Medikamenter og Instrumenter			448	106
I. Bibliotheket			49	95
K. Kontorudgifter			71	67
L. Renholdelsesudgifter			387	33
M. Beklædningen samt Materialier til Arbeidsvirksomheden			1 188	20
N. Have, Planteskole og Anlæg			277	80
O. Jordbruget. Efter Kasseregnskabet udbetalt			2 071	14
hvilket Beløb er fordelt saaledes:				
Lønninger	422	60		
Arbejdspenge	434	40		
Besætningens Komplettering	379	102		
Kraftfoder	310	59		
Lys og Brænde	37	58		
Vedligeholdelse af Bygningerne	17	103		
Vedligeholdelse af Redskaber	161	111		
Drænering	97	84		
Assurance	2	30		
Skatter og Afgifter	147	32		
Tilfældige Udgifter	59	55		
	2 071	14		
P. Tilfældige og forskellige Udgifter			257	25
Q. Udlæg, som refunderes, se Indtægtspost F.			384	10
R. (Lukket Konto for Beklædningen, der nu er slaaet sammen med Mate- rialier til Arbeidsvirksomheden).				
S. Indkjøb af Jord samt Udvidelse af Stald og Fjøs m. m., hvortil er be- vilget 6 000 Spd.				
Hertil er udbetalt			5 265	46
nemlig: Købesum for en Del af østre Rotvold	5 000	-		
Renter	59	3		
Omkostninger ved Købet	62	68		
Bygningsarbejder	39	35		
Besætningens Forøgelse	104	60		
	5 265	46		
Af denne Bevilgning gjenstaar saaledes som endnu ubenyttet 734 Sp. 74 Sk.				
Beholdning:				
1. Restancer	5 126	4		
2. Kontanter	4 885	64		
			10 011	68
Balance			37 393	14

	Spd.	Skill.	Spd.	Skill.
Til det saaledes tilbageværende Overskud i Penge . 10 011 Spd. 68 Sk. efter Fradrag af den Del deraf, der vedkommer den særskilte Bevilgning til Kjøb af Jord m. m. se Bogstav S. . . . . 734 — 74 -				
- eller	9 276	114		
kan som tilstedeværende den 31 Decbr. 1873 lægges Værdien af følgende Beholdninger:				
Madvarer for . . . . . 734 Spd. 56 Sk.				
Belysningsgjenstande for . . . . . 188 — 44 -				
Brænde og Kul for . . . . . 1 312 — 26 -				
Sæbe etc. for . . . . . 18 — 60 -				
Jordbrugets Beholdninger . . . . . 1 407 — 60 -				
Den samlede Værdi ved Aarets Udgang af de dels i Asylet forarbejdede, dels indkjøbte Beklædnings- gjenstande . . . . . 799 — 19 -				
Værdien af en Del andre Materialier og oparbejdede Gjenstande . . . . . 91 — 42 -				
4 651 Spd. 67 Sk.				
Derimod skyldtes følgende Beløb, for hvilke det ikke var muligt at erholde Regninger inden Regnskabs- aarets Afslutning:				
Til Konto A. Lønninger . . . . . 12. 60.				
B. Bepisningen . . . . . 44. 86.				
C. Adspredelse for Syge . . . . . 2. 105.				
D. Bygningerne og Vandledningen 34. 106.				
E. Inventariets Vedligeholdelse 4. 63.				
F. Belysningen . . . . . 4. 108.				
K. Kontorudgifter . . . . . 1. 107.				
O. Jordbruget . . . . . 30. 6.				
P. Forskjelligt . . . . . 1. 58.				
Trækkes det saaledes skyldige Beløb fra Værdierne med . . . . . 137 — 99 -				
bliver tilbage . . . . . 4 513 Spd. 88 Sk.				
og lægges denne Sum til den foran opførte Beholdning med	4 513	88		
udkommer Beholdningernes samlede Beløb	13 790	82		